

Komunitný plán sociálnych služieb

Mesta Nová Baňa

na roky 2024 - 2028

**Schválené Mestským zastupiteľstvom mesta Nová Baňa
dňa 13. 12. 2023 uznesením č. 153/2023**

**Spracovala: Ing. Mgr. Eliška Vallová
agenda sociálnych vecí**

Obsah

	Úvod	3
1.	Komunitné plánovanie sociálnych služieb	4
1.1.	Sociálna komunita	5
1.2.	Komunitný plán sociálnych služieb	5
1.3.	Účastníci komunitného plánu sociálnych služieb	6
1.4.	Úloha mesta v procese tvorby a realizácie KPSS	7
1.5.	Účastníci procesu komunitného plánovania	8
1.6.	Princípy komunitného plánovania	8
1.7.	Priebeh spracovania KPSS mesta na roky 2024-2028	9
2.	Analytická časť	11
2.1.	Základný popis územia	11
2.2.	Kultúra, umenie a šport	12
2.3.	Rozvoj cestovného ruchu	14
2.4.	Kultúrno-historické pamiatky	15
2.5.	Cestovný ruch v mikropriestore mesta	17
2.6.	Trendy vývoja v hospodárskej sfére	18
2.7.	Zariadenia poskytujúce zdravotnú a sociálnu starostlivosť	19
2.8.	Sociodemografická analýza	20
2.9.	Veková štruktúra obyvateľstva	21
2.10.	Školy a školské zariadenia v meste Nová Baňa	24
2.10.1.	Zriadené Mestom Nová Baňa	24
2.10.2.	Ostatné vzdelávacie a výchovné zariadenia na území mesta	27
2.11.	Domový a bytový fond	30
2.12.	Analýza stavu poskytovaných sociálnych služieb	31
2.12.1.	Analýza poskytovaných sociálnych služieb na území mesta Nová Baňa	31
2.12.2.	Legislatívne požiadavky v zmysle zákona č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách	35
2.12.3.	Prehľad poskytovaných služieb Mestom Nová Baňa	41
2.13.	Sociálna charakteristika obyvateľstva	43
2.13.1.	Rodinné prídavky – osobitný príjemca	43
2.13.2.	Pomoc v hmotnej a sociálnej núdzi	43
3.	Strategická časť	44
3.1.	SWOT analýzy a definovanie priorít	44
	Hlavná priorita komunitného plánu	51
	Priorita č. 1	51
	Priorita č. 2	55
	Priorita č. 3	56
	Priorita č. 4	56
	Priorita č. 5	57
3.2.	Záver a spôsob vyhodnocovania plnenia komunitného plánu sociálnych služieb	58
	Záver z procesu komunitného plánovania sociálnych služieb	58
	Príloha	61

Úvod

Komunitný plán sociálnych služieb mesta Nová Baňa na roky 2024-2028 plynule nadväzuje na Komunitný plán sociálnych služieb na roky 2018-2023, jeho Aktualizáciu na roky 2022 – 2023 a súčasne je výsledkom analýzy existujúceho stavu sociálnych služieb, ako aj analýzy sociologických a demografických údajov v meste Nová Baňa. Analýza požiadaviek prijímateľov sociálnych služieb a ostatných obyvateľov mesta bola vypracovaná na základe prieskumu v jednotlivých skupinách prijímateľov sociálnych služieb a ostatných obyvateľov mesta a to podľa jednotlivých druhov sociálnych služieb. Výsledkom tohto procesu je určenie cieľov a priorít rozvoja sociálnych služieb v meste Nová Baňa na obdobie rokov 2024-2028. Na jeho príprave sa podieľali jednotliví členovia pracovnej skupiny. Jej členmi boli poslanci MsZ Nová Baňa, zástupcovia MŠ v Novej Bani, zástupcovia ZŠ v Novej Bani, zástupcovia stredných škôl v Novej Bani, zástupcovia a riaditelia poskytovateľov sociálnych služieb, riaditeľ Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, pracovisko Nová Baňa, Rada seniorov mesta Nová Baňa a pracovníci mestského úradu.

Vďaka komunitnému plánu sa bude dať adresnejšie a efektívnejšie využívať financie mestského rozpočtu pre skvalitnenie sociálnych služieb tam, kde je to potrebné a dôležité.

Dokument je podkladom nielen pre odborníkov, ale pre všetkých obyvateľov mesta. Zámerom samosprávy je vytvoriť podmienky pre fungovanie systému sociálnych služieb, ktorý bude poskytovať kvalitné a dostupné služby pre občanov. Sociálne služby sú nástrojom sociálnej pomoci a predstavujú špeciálne aktivity pomáhajúce riešiť hmotnú a sociálnu núdzu občanov.

Celý systém sociálnych služieb by mal byť flexibilný, zameraný na klienta a jeho potreby. Systém je potrebné orientovať na poskytovanie sociálnych služieb v primeranej kvalite a rozsahu pre všetky sociálne kategórie. Sociálne služby majú pre občana zmysel iba ak sú dostupné, a to z hľadiska:

- financií (podiel občana na úhrade nákladov)
- miesta (služba pre občana v mieste bydliska)
- času (od vzniku potreby služby, cez jej posúdenie, priznanie až k jej využitiu).

V súvislosti s obmedzenými možnosťami verejného rozpočtu pre oblasť sociálnych služieb bude potrebné zabezpečiť financie z viacerých zdrojov. Prínosom bude tiež prepojenie inštitucionálnych a terénnych služieb. Terénne služby sú pre samosprávu výhodné nielen z hľadiska finančného, ale sú spoločensky vhodnejšie, nakoľko sú klientom poskytované v ich prirodzenom domácom prostredí. Rovnako by Mesto chcelo vo väčšej miere zvýšiť povedomie a angažovanosť v oblasti dobrovoľníctva, pomoci svojim občanom. Zapojiť do dobrovoľníckych aktivít a sociálnej pomoci aj Mládežnícky parlament Mesta Nová Baňa, zvýšiť interakciu medzi deťmi, mládežou a seniormi mesta Nová Baňa.

Ďakujeme obyvateľom mesta a všetkým, ktorí prispeli k tvorbe „Komunitného plánu sociálnych služieb mesta Nová Baňa na roky 2024 – 2028“ .

1. Komunitné plánovanie sociálnych služieb

Termín komunita sa používa v rôznych významoch. Ide o skupinu ľudí, ktorých zoskupuje geografický, politický, sociálny alebo ekonomický spoločný aspekt.

Komunitné plánovanie je jedna zo základných metód riadenia rozvojových procesov. Jej obsahom je absorbovať názory celej komunity/mesta, ktoré umožnia spracovať podkladové materiály pre rôzne oblasti verejného života. Ide o proces, ktorý pomáha v spolupráci s komunitou na plánovaní a poskytovaní lepších a kvalitnejších služieb, ktoré budú znamenať skutočný prínos a zmenu v životoch ľudí.

Mesto Nová Baňa v súlade so zákonom č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov vypracovalo Komunitný plán sociálnych služieb mesta Nová Baňa na roky 2024-2028. Obec alebo mesto komunitný plán spracováva v súlade s národnými prioritami rozvoja sociálnych služieb, pričom v ňom zohľadňuje miestne špecifiká a potreby fyzických osôb v oblasti sociálnych služieb poskytovaných v jej územnom obvode. Komunitný plán sociálnych služieb mesta Nová Baňa pozostáva zo štyroch hlavných kapitol.

Prvá kapitola vymedzuje teóriu základných pojmov, ktoré sa týkajú komunitného plánovania sociálnych služieb. Opisuje priebeh tvorby komunitného plánu v meste Nová Baňa – sociálne služby, charakteristika, účastníci, legislatíva, strategické dokumenty v oblasti sociálnych služieb.

Druhá kapitola je analytická, ktorá opisuje prostredie mesta Nová Baňa, demografiu sociálne služby, školské zariadenia. Vymedzuje základné prostredie, ktoré je dôležité pri spracovaní komunitného plánu sociálnych služieb.

Tretia kapitola sa venuje SWOT analýze a sú v nej podrobne rozobraté jednotlivé problémy sociálnych služieb v meste Nová Baňa.

Štvrtá kapitola obsahuje stratégiu rozvoja sociálnych služieb v meste Nová Baňa.

V poslednej kapitole je venovaný priestor komplexnému zhrnutiu problematiky sociálnych služieb na území mesta Nová Baňa.

1.1. Sociálna komunita

Sociálna komunita predstavuje skupinu osôb, ktoré majú spoločné sociálne znaky. Jedná sa teda o skupiny ľudí, ktoré môžu byť organizované, ale aj neorganizované, majú spoločné problémy, hodnoty a záujmy a sú schopní dohodnúť sa na spoločnom riešení.

1.2. Komunitný plán sociálnych služieb

Hlavným nástrojom komunitného plánovania je komunitný plán sociálnych služieb, ktorý stanovuje krátkodobé ciele a priority a smeruje k dosiahnutiu dlhodobej vízie rozvoja sociálnych služieb v regióne. Jeho náplňou je identifikovať sociálne problémy mesta a zvoliť stratégiu ich riešenia so zreteľom na klienta, poskytovateľov služieb, technickej vybavenosti a pod. Výsledkom je strategický dokument, ktorý reflektuje potreby a kapacitu komunity, snaží sa aktívne zapájať čo najväčší počet obyvateľov do jeho tvorby, čo prispieva k pocitu väčšej demokracie na lokálnej úrovni a teda napĺňa cieľ rozširovania a skvalitňovania poskytovania sociálnych služieb v meste.

Na základe zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov, §83 ods. 2 „Obec vypracúva a schvaľuje komunitný plán sociálnych služieb na základe národných priorít rozvoja sociálnych služieb, v ktorom zohľadňuje miestne špecifiká a potreby fyzických osôb v oblasti sociálnych služieb poskytovaných v jej územnom obvode, určuje potreby rozvoja sociálnych služieb a určuje personálne podmienky, finančné podmienky, prevádzkové podmienky a organizačné podmienky na ich zabezpečenie a do 15 dní od jeho schválenia ho predkladá vyššiemu územnému celku, v ktorého územnom obvode sa nachádza.“

Komunitný plán sociálnych služieb a koncepcia rozvoja sociálnych služieb obsahuje podľa zákona 448/2008 Z.z. o sociálnych službách, podľa § 83 ods. 5

- a) analýzu poskytovaných sociálnych služieb podľa jednotlivých druhov sociálnych služieb, foriem sociálnych služieb a poskytovateľov sociálnych služieb v územnom obvode obce alebo územnom obvode vyššieho územného celku,
- b) analýzu požiadaviek prijímateľov sociálnych služieb a ďalších obyvateľov v územnom obvode obce alebo územnom obvode vyššieho územného celku na rozvoj sociálnych služieb podľa jednotlivých druhov sociálnych služieb, foriem sociálnych služieb a cieľových skupín v územnom obvode obce alebo územnom obvode vyššieho územného celku,
- c) analýzu demografických údajov a sociálnej situácie v územnom obvode obce alebo územnom obvode vyššieho územného celku,

- d) určenie cieľov a priorít rozvoja sociálnych služieb podľa jednotlivých druhov sociálnych služieb, foriem sociálnych služieb a cieľových skupín, vrátane kvantifikácie potrebnej kapacity týchto služieb, a ak ide o sociálnu službu v zariadení, potrebného počtu miest v jednotlivých druhoch zariadení v územnom obvode obce alebo územnom obvode vyššieho územného celku,
- e) časový plán realizácie komunitného plánu sociálnych služieb alebo koncepcie rozvoja sociálnych služieb s určením kapacity jednotlivých druhov sociálnych služieb, foriem sociálnych služieb, a ak ide o sociálnu službu v zariadení, počtu miest v jednotlivých druhoch zariadení, v jednotlivých rokoch v členení na existujúcu kapacitu a kvantifikovanú potrebu navýšenia kapacity tak, aby boli vytvorené podmienky na zabezpečenie dostupnosti sociálnej služby pre obyvateľov obce a vyššieho územného celku, ktorí sú odkázaní na sociálnu službu, vrátane určenia finančných podmienok, personálnych podmienok, prevádzkových podmienok a organizačných podmienok, ktoré vytvára obec, vyšší územný celok a zapojené subjekty na tvorbu a realizáciu komunitného plánu sociálnych služieb alebo koncepcie rozvoja sociálnych služieb,
- f) spôsob každoročného vyhodnocovania plnenia komunitného plánu sociálnych služieb alebo koncepcie rozvoja sociálnych služieb,
- g) podmienky a spôsob zmeny a aktualizácie komunitného plánu sociálnych služieb alebo koncepcie rozvoja sociálnych služieb.

Komunitný plán sociálnych služieb na roky 2019 – 2023 bol schválený dňa 27. 02. 2019 uznesením č. 41/2019. Každoročne bol vyhodnocovaný a normatívna správa o plnení predkladaná mestskému zastupiteľstvu.

1.3. Účastníci komunitného plánu sociálnych služieb

Na trhu sociálnych služieb sa podieľajú traja aktéri: – užívateľ sociálnej služby, poskytovateľ sociálnej služby a objednávateľ sociálnej služby. Tieto tri skupiny sa sústavne a priebežne schádzajú a rokujú spolu o dohode, ako čo najlepšie naplniť predstavy a požiadavky každého z nich.

Užívateľ sociálnej služby je každý ten, ktorý služby prijíma, prijímal ich v minulosti, alebo mu budú poskytnuté v budúcnosti. Je to teda každý občan, ktorý k naplneniu svojich potrieb a predstáv potrebuje pomoc sociálnych služieb. Užívateľom sa v priebehu svojho života môže stať každý občan.

Cieľové skupiny:

každý užívateľ sociálnej služby patrí v rámci komunitného plánu sociálnych služieb do niektorej z nasledovných 5 cieľových skupín:

- rodiny s deťmi a mládežou
- seniori
- osoby so zdravotným postihnutím
- osoby v obtiažnych životných situáciách
- osoby v marginalizovaných komunitách.

Poskytovateľ sociálnej služby je obec, právnická osoba zriadená obcou alebo založená obcou, právnická osoba zriadená vyšším územným celkom alebo založená vyšším územným celkom (ďalej len „verejný poskytovateľ sociálnej služby“) a iná osoba (ďalej len „neverejný poskytovateľ sociálnej služby“), ktorá spĺňa podmienky pre poskytovanie sociálnej služby určené zákonom o sociálnych službách.

Objednávateľom sociálnych služieb je ten, ktorý za služby platí, zriaďuje, objednáva, organizuje a zabezpečuje na ňu výberové konanie, predovšetkým štátna správa, samospráva, voľbami poverení zástupcovia, ale aj mimovládne organizácie alebo agentúry. Všetky tri strany majú v procese plánovania rovnaké práva a povinnosti, najmä v oblasti rozhodovania a finálnej podoby komunitného plánu.

Správna práca s informáciami zabezpečí rovnaký prístup k informáciám pre všetkých, ktorí sa plánovania zúčastňujú a garantuje odovzdávanie informácií verejnosti. Pravidelné sprostredkovávanie informácií je zárukou spätnej väzby, pripomienok a podnetov zo strany všetkých účastníkov. Priebeh spracovávania komunitného plánu (KP) je rovnako dôležitý ako výsledný dokument. Proces KP je založený na vyhľadávaní, zapájaní a diskusii rôznych ľudí, čo zabezpečuje, že navrhovaný systém sociálnych služieb je jedinečný, neopakovateľný a plne zodpovedá miestnym potrebám, podmienkam a zdrojom. Zohľadnenie už vytvorenej a osvedčenej spolupráce a dobre fungujúca spolupráca medzi všetkými účastníkmi KP prináša kvalitnejšiu ponuku sociálnych služieb. Výsledkom KP je vždy kompromisné riešenie medzi tým, čo chceme a tým, čo máme k dispozícii. Dôležitú úlohu zohráva dohoda, ktorá vymedzuje kto a ako sa bude na dosiahnutí cieľov KP podieľať.

1.4. Úloha mesta v procese tvorby a realizácie KPSS

Zákon o sociálnych službách ukladá mestám vytvárať podmienky na podporu komunitného rozvoja v oblasti poskytovania sociálnych služieb, vytvárať podmienky na komunitnú prácu a komunitnú rehabilitáciu za účelom predchádzania vzniku alebo predchádzania zhoršenia nepriaznivých sociálnych situácií a riešenia miestnych sociálnych problémov.

V zmysle už spomínaného zákona je úlohou samosprávy vypracovať komunitný plán sociálnych služieb v spolupráci s inými poskytovateľmi sociálnych služieb a prijímateľmi sociálnych služieb na území mesta. Mesto vypracúva a schvaľuje komunitný plán sociálnych služieb na základe národných priorít rozvoja sociálnych služieb, v ktorom zohľadňuje miestne špecifiká a potreby občanov v oblasti sociálnych služieb poskytovaných na území mesta. Mesto určuje potreby rozvoja sociálnych služieb a určuje personálne, finančné, prevádzkové a organizačné podmienky na ich zabezpečenie. Mesto je povinné predložiť návrh komunitného plánu sociálnych služieb na verejnú diskusiu.

1.5. Účastníci procesu komunitného plánovania

Princíp komunitného plánovania predpokladá zapojenie a úzku spoluprácu 3 subjektov: zadávateľa (subjekt verejnej správy ten, kto je zodpovedný za zabezpečenie komunitných služieb, ktoré zodpovedajú miestnym potrebám) - v našom prípade mesto Nová Baňa, poskytovateľov (subjekt poskytujúci sociálne služby - na základe podmienok stanovených zákonom požadované služby ponúka a realizuje napr. fyzická osoba, neštátna nezisková organizácia, organizácia zriadená mestom, krajom alebo štátom, občianske združenie a pod.) a užívateľov, t.j. klientov (človek v nepriaznivej situácii, ktorému sú služby určené). Tak je možné na základe procesu rokovaní všetkých troch subjektov zistiť skutočné potreby užívateľov. Podmienkou úspešného procesu plánovania je vzájomná spolupráca všetkých zúčastnených a dotknutých prvkov a subjektov.

Na území mesta pôsobí viacero poskytovateľov sociálnych služieb jednak v zriaďovateľskej pôsobnosti VÚC a rôzne neziskové organizácie poskytujúce sociálne služby. Pri vypracúvaní komunitného plánu mesto spolupracovalo s rôznymi inštitúciami, neziskovými organizáciami, s DSS Hrabiny, poslancami MsZ Nová Baňa, zástupcami Materskej školy v Novej Bani, zástupcami základných škôl v Novej Bani, zástupcami stredných škôl v Novej Bani, zástupcami Centra pre deti a rodiny, Spojenej školy Nová Baňa, ÚPSVaR - pracovisko Nová Baňa, Radou seniorov mesta Nová Baňa zloženou zo zástupcov Denného centra seniorov Lipa, Jednoty dôchodcov Slovenska, Základnej organizácie Slovenského zväzu zdravotne postihnutých a zamestnancov MsÚ Nová Baňa.

1.6. Princípy komunitného plánovania

Plánovanie sociálnych služieb mesta Nová Baňa je postavené na týchto princípoch:

- možnosť zapojenia všetkých, ktorých sa oblasť sociálnych služieb a s ňou súvisiacich prvkov a procesov dotýka,
- pravidelné zisťovanie skutočných potrieb obyvateľov mesta (služby musia byť plánované tak, aby bolo možné vyhovieť aj individuálnym požiadavkám a potrebám cieľových skupín),
- preferovanie takých foriem sociálnych služieb, ktoré umožnia klientovi zostať v jeho prirodzenom sociálnom prostredí komunity – presun od rezidenčnej ku komunitnej forme poskytovania služieb,
- plánovanie takých služieb, ktoré budú kvalitné, dostupné a efektívne,
- medializácia a informovanosť komunity o procese a priebehu komunitného plánovania a jeho parciálnych výstupoch – mediálny plán (propagácie a informovanosti),
- spoločenská kontrola komunity (prostredníctvom pracovných skupín jednotlivých cieľových kategórií) nad realizáciou a napĺňaním cieľov.

1.7. Priebeh spracovania KPSS mesta Nová Baňa na roky 2024 – 2028

Samotná tvorba KPSS prebiehala v štyroch fázach:

1. Prípravná fáza
2. Analytická fáza
3. Strategická fáza
4. Implementačná fáza

1. Prípravná fáza

V rámci prípravy KPSS boli identifikované nasledovné cieľové oblasti:

- deti, mládež a rodina
- osoby so zdravotným postihnutím
- seniori, osoby v ťažkých životných situáciách
- marginalizované komunity
- bytová problematika

V pracovnej skupine boli zastúpení objednávateľia, poskytovatelia a užívatelia sociálnych služieb. Stretnutie pracovnej skupiny bolo verejné, pričom verejnosť bola o nich informovaná prostredníctvom pozvánky zverejnenej na webovej stránke mesta.

V priebehu prípravy KPSS stále rezonovala téma komunitného rozvoja. Komunitné plánovanie a komunitný rozvoj navzájom súvisia a je dôležité, aby v komunitách prebiehali v symbióze. Podpora komunitného rozvoja zohráva významnú úlohu pri riešení sociálnych problémov. Zvyšovanie občianskej participácie obyvateľov, podnecovanie ich záujmu o život v komunite a dobrovoľnícke aktivity môžu prispieť k mobilizácii potenciálu komunity. Susedské a záujmové skupiny tak získavajú charakter svojpomocných skupín, ktoré dokážu sami riešiť sociálne problémy v rámci miestneho spoločenstva a zvyšovať kvalitu svojho života. Uvedomujúc si dôležitosť podpory komunitného rozvoja a dobrovoľníctva v kontexte s riešením sociálnych problémov obyvateľov bola táto téma v rámci spracovania KPSS zadefinovaná ako samostatná oblasť.

2. Analytická fáza

Zistením z činnosti pracovnej skupiny bola skutočnosť, že jednotlivé problémy v oblasti osôb v ťažkých životných situáciách, seniori, osoby so zdravotným postihnutím, deti mládež a rodiny, marginalizované komunity sú identifikované ako vzájomne sa prelínajúce a jednotliví členovia pracovnej skupiny sa s nimi pri svojej práci stretávajú. Z tohto vznikla myšlienka, nevytvárať pracovné skupiny pre jednotlivé oblasti, ale vzájomne spolupracovať a dopĺňať svoje poznatky. Vzhľadom na ich vzájomnú prepojenosť boli v strategickú fázu prípravy KPSS tieto oblasti zlúčené do spoločnej pracovnej skupiny pod názvom Osoby v ťažkých životných situáciách, čo zefektívni prácu členov skupiny v implementačnej fáze.

Uvedené zmeny boli následne zohľadnené v strategickej časti dokumentu s rozdelením na oblasti:

- deti, mládež a rodina
- osoby so zdravotným postihnutím
- seniori
- osoby v ťažkých životných situáciách
- komunitný rozvoj

3. Strategická fáza

Cieľom strategickej fázy komunitného plánovania bolo zadefinovať rozvojovú stratégiu pre sociálnu oblasť v nadväznosti na výsledky analytickej fázy a zmapované potreby komunity. Rozvojová stratégia bola premietnutá do priorít, opatrení a konkrétnych aktivít pre jednotlivé oblasti, ktorých realizácia umožní naplniť víziu sociálnych služieb v meste Nová Baňa. Pri spracovávaní strategickej časti KPSS bolo prihliadané k povinnostiam, ktoré v tejto oblasti pre samosprávne orgány stanovuje príslušná legislatíva, predovšetkým zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a zákon č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. V rámci strategickej fázy sa uskutočnili:

- stretnutia pracovnej skupiny, zamerané na diskusiu k navrhovaným prioritám a opatreniam. Cieľom práce skupiny bolo navrhnúť a identifikovať konkrétne aktivity na obdobie 2024 – 2028, realizácia ktorých prispeje k naplneniu priorít KPSS,
- stretnutia zástupcov samosprávy s jednotlivými poskytovateľmi sociálnych služieb s cieľom prediskutovať spoločné priority a hľadať možnosti ich naplnenia prostredníctvom spoločných aktivít v časovom horizonte 2024 – 2028.

Strategická fáza sa ukončí predložením dokumentu KPSS na schválenie mestskému zastupiteľstvu (ďalej iba MsZ), čomu predchádza jeho uverejnenie na webovej stránke mesta a verejné prerokovanie s následným zapracovaním pripomienok.

4. Implementačná fáza

Proces implementácie KPSS nastáva po schválení strategického dokumentu v MsZ. Táto fáza zahŕňa samotnú realizáciu stratégie a napĺňanie plánu prostredníctvom implementácie jednotlivých aktivít, priebežné vyhodnocovanie plánu (spravidla v ročných intervaloch), informovanie verejnosti o uskutočňovaní komunitného plánu, vyhľadávanie a zapájanie nových partnerov, tvorbu ročných akčných plánov a v prípade potreby uskutočňovanie zmien v pôvodnom KPSS. Realizačná fáza KPSS mesta Nová Baňa bude prebiehať v období rokov 2024 – 2028.

2. ANALYTICKÁ ČASŤ

2.1. Základný popis územia

Mesto Nová Baňa sa nachádza na strednom Slovensku, v juhozápadnej časti Banskobystrického samosprávneho kraja. Leží v kotline medzi dvoma pohoriami Pohronský Inovec a Štiavnické vrchy, ktoré oddeľuje rieka Hron. Dominantným pohorím tejto oblasti je Pohronský Inovec (901 m n. m.), ktorý sa rozprestiera medzi Tríbečom a Štiavnickými vrchmi. Nadmorská výška mesta je 221 m n. m. K 31. 12. 2022 v katastrálnom území mesta o rozlohe 6 125 ha žilo podľa evidencie obyvateľov mesta Nová Baňa 6880 obyvateľov, z toho 3 336 mužov a 3 544 žien. Podnebie v tejto oblasti možno charakterizovať ako mierne teplé.

Kataster mesta je veľmi rozsiahly, pretože k nemu patrí aj niekoľko osád a má aj veľký počet pomerne rozľahlých chotárných častí. Jedinečnosťou novobanských vrchov je ich členitosť. Typickým prvkom tejto oblasti sú štále, roztrúsené usadlosti v okolí mesta. Mestu patria rozsiahle osady, ktoré sa svojim vznikom viažu k začiatkom uhliarstva a drevorubačstva v tejto oblasti.

Mesto Nová Baňa sa nachádza na hlavnom cestnom ťahu R1 Trnava – Banská Bystrica. Ďalším dopravným spojením je železničná trať č. 150 Zvolen – Nové Zámky a pravidelné diaľkové a prímestské autobusové spoje.

Z hľadiska administratívneho členenia patrí mesto Nová Baňa do Banskobystrického samosprávneho kraja a okresu Žarnovica. V rámci okresu predstavuje vyvážený protipól okresnému mestu Žarnovica. Na základe údajov z evidencie obyvateľstva za rok 2022 sa počtom obyvateľov 6 880 zaraďuje mesto do kategórie menších mestských sídel.

V okolitej sídelnej štruktúre existujú menšie až stredne veľké vidiecke obce, ktoré sú združené v mikroregiónu Nová Baňa. Poslaním mikroregiónu je všestranná podpora rozvoja územia, iniciovanie aktivít v oblasti cestovného ruchu, hlavne so zameraním na vidiecky turizmus a agroturistiku, zachovanie a ochrana miestneho kultúrneho dedičstva, zveľadenie prírodných a krajinných hodnôt, oživovanie miestnych tradícií a zvykov a podobne.

Mikroregión Nová Baňa má rozlohu 23 600 ha a tvoria ho katastrálne územia mesta Nová Baňa a prilahlých obcí Hronský Beňadik, Orovnica, Tekovská Breznica, Brehy, Voznica, Rudno nad Hronom, Veľká Lehota a Malá Lehota. Pri vstupe do mikroregiónu z juhozápadnej strany pri obci Hronský Beňadik sa návštevníkovi otvára úplne iná scenéria krajiny. Roviny a mierne pahorkatiny vystriedajú bohato členité listnaté lesy prudko klesajúce do údolia rieky Hron.

Názov	Nová Baňa
Štatút	Mesto
Sídlo	Mestský úrad, Námestie slobody 1, 968 01 Nová Baňa

Vyšší územný celok	Banskobystrický samosprávny kraj
Okres	Žarnovica
Región	Tekov
Susedné obce	Rudno nad Hronom, Brehy, Tekovská Breznica, Orovnica, Tekovské Nemce, Veľká Lehota, Malá Lehota, Píla, Horné Hámre, Žarnovica, Voznica
Poloha	48°25'20''s.š., 18°38'08''v.d.
Nadmorská výška	221 m n. m.
Výmera (km²)	61,25 km ²
Počet obyvateľov	k 01. 01. 2021 bol počet obyvateľov 7 007 podľa MF SR

2.2. Kultúra, umenie a šport

Primárnou charakteristikou regiónu je paralelné a interaktívne pôsobenie rozmanitých foriem druhov a úrovní kultúry, a to v zmysle historickom, ale aj kvalitatívno-kvantitatívnom. Pre región sú rovnako významné a príznačné kultúrne tradície – folklór, umelecké remeslá, kultúrne aktivity, ale aj nezávislé záujmové, voľno časové a komunálne aktivity.

Z uvedených skutočností vyplýva, že aj kultúra a umenie plnenia určitú funkciu či už reprezentatívnu, komunikačnú, poznávaciu, vzdelávaciu, osvetovú, oddychovú, zábavnú a je rovnocennou súčasťou života v meste Nová Baňa.

Na kultúrno-spoločenskom dianí sa okrem samotného mesta Nová Baňa, kultúrnych a vzdelávacích inštitúcií, intenzívne podieľajú aj občianske združenia, spolky a záujmové zoskupenia. Vystupujú a reprezentujú mesto nielen v rámci Slovenska, ale ho propagujú aj v cudzine.

V meste Nová Baňa sú organizované každoročne rôzne kultúrne podujatia, programy profesionálnych umelcov, poskytuje priestor pre rozvíjanie záujmovo-umeleckej činnosti, ktorá je významným prostriedkom rozvíjania tvorivých schopností obyvateľov mesta. V meste sa postupne vytvorila tradícia organizovania nasledovných populárnych podujatí, ktoré každoročne priťahujú záujemcov z celého Slovenska a okolitých krajín:

- **Novobanskí heligonkári** – podujatie sa môže charakterizovať ako celoslovenská prehliadka amatérov v hre na heligónku, svoju históriu píše od roku 1984, podujatie sa koná vždy v poslednú sobotu v mesiaci január.

- **Melekova divadelná Nová Baňa** – podujatie je organizované od roku 1975 bez prerušenia, ide o festival ochotníckych divadelných súborov. Je to súťažná regionálna prehliadka, ktorá má svoju históriu pevne zapísanú v dejinách Novej Bane. Prehliadka sa konala takmer pravidelne posledný marcový týždeň – počas troch dní. Od roku 2014 sa koná počas celého týždňa.
- **Vítanie leta** – akcia venovaná predovšetkým deťom. Podujatím sa tradične od roku 2007 zahajuje Kultúrne leto mesta Nová Baňa. **Tradičné ľudové remeslá** – mesto od roku 1994 pravidelne organizuje tradičné podujatia ľudových remesiel v čase vianočných, veľkonočných sviatkov, pravidelne na Novobanskom jarmoku. Počas rokov svojej existencie si tradičné ľudové remeslá vybudovali základňu svojich ľudových remeselníkov – košíkári, hrnčiari, debnári, slamienkári, rezbári, drotári a podobne, predovšetkým z regiónu Nová Baňa, ale aj z mnohých iných slovenských obcí a miest.
- **Výstava AMFO** – ide o podujatie amatérskej fotografickej súťaže, ktorej poslaním je prezentácia a propagácia mesta prostredníctvom farebnej a čiernobielej fotografie. Výstava sa koná vo vestibule kina Vatra v mesiaci fotografie v novembri, od roku 1993.
- **Novobanský jarmok** – tradičný jarmok s prehliadkou ľudových remesiel a tradičných ľudových jedál. Dvojdňové podujatie s bohatým kultúrnym programom a množstvom sprievodných akcií otvorené pre remeselníkov aj mimo Novej Bane. Koná sa v centre mesta každoročne v posledný septembrový piatok a sobotu už od roku 1991.
- Benefičný koncert **MY A NAŠE MESTO** – ide o kultúrne podujatie, ktoré sa organizuje od roku 2011 a jeho úmyslom je prostredníctvom podpory verejnosti a miestnych podnikateľov pomôcť tým, ktorí to najviac potrebujú.
- **Vinička a jej hostia** – podujatie organizované s úmyslom zachovania kultúrnych hodnôt, zvykov a tradícií pre ďalšie generácie so zameraním na mikroregión, organizuje sa od roku 2012. V roku 2014 vydali svoje prvé CD s názvom Spieva Vám Vinička.
- **Tajchová osmička**- Mesto Nová Baňa v spolupráci s občianskym združením Lyžiarci mesta Nová Baňa a nadšencami pre beh organizuje celoslovensky obľúbené bežecké podujatie Tajchová osmička. Jedným z cieľov organizátorov je dať príležitosť všetkým, ktorí si chcú súťažne zabehať. Vždy v septembri sa rekreačnom stredisku Tajch stretnú bežci všetkých vekových kategórií, aby si zmerali svoje sily na tratiach v dĺžke od 100 m až po 21 km. Organizátori nezabúdajú však ani na rodiny s deťmi, či rekreačných bežcov. Pre tých je pripravený nesúťažný Beh zdravia okolo jazera Tajch.
- **Týždeň športu** - Mesto Nová Baňa v spolupráci so školami, športovými klubmi, občianskymi združeniami, športovými klubmi ako aj so športovými nadšencami organizuje v mesiaci jún Týždeň športu pre všetkých. Počas tohto týždňa je v meste zorganizovaných množstvo rôznorodých športových akcií, určených pre všetkých, či už aktívnych alebo aj menej aktívnych športovcov bez obmedzenia veku.

O rozvoj športu sa starajú športové kluby alebo občianske združenia na báze dobrovoľnosti. V meste aktívne pôsobí niekoľko klubov venujúcich sa rozvoju futbalu, volejbalu, hokeju, stolnému tenisu, karate a iným športom. V meste pôsobia nasledovné športové kluby: Mestský futbalový klub Nová Baňa, Športový klub KARATE Nová Baňa, Stolnotenisový klub Nová Baňa, Klub športovej kynológie Nová Baňa, Hokejový klub Nová Baňa, Tanečno-športový klub TIFFANY Nová Baňa, OZ Lyžiari mesta Nová Baňa, TJ Slovan Nová Baňa – šachový klub, SKI TEAM Nová Baňa, Športový klub POOLO, Miestna organizácia Slovenského rybárskeho zväzu, Združenie športových rybárov Nová Baňa, OZ Lodenica pod orechmi, Športový klub Hrabiny, Občianske združenie – Priatelia deťom pri Ústave sociálnej starostlivosti, Lucia Ivínová – Jazdecká škola BERI, s.r.o., Tenisový klub TAJCH Nová Baňa, Funkčný tréning – CF, Tenisový klub Sedmička, Fitness Tabo Zuzana, Miroslav Šipikal – MIŠIMOTO.

2.3. Rozvoj cestovného ruchu

Novobanský región patrí k zaujímavým, ale málo poznaným regiónom Slovenska. Rekreačný a turistický potenciál je veľký a má široký rozsah daností a aktivít. Jednou z možností ako využiť jeho potenciál je rozvoj vidieckeho cestovného ruchu a agroturistiky. Prírodné danosti umožňujú hlavne rekreáciu pri vode, vidiecku podhorskú a horskú rekreáciu a zimné lyžiarske športy. Územie Novej Bane a okolia sú vhodné ďalej na turistiku – náučný chodník Vojšín, množstvo značených turistických chodníkov, cykloturistiky, jazdu na koňoch, rybolov, poľovníctvo, skalolezectvo a iné aktivity. V obci Brehy je zriadená vodácka základňa. Veľmi populárne a obľúbené je rekreačné stredisko Tajch – výhodné podmienky na rekreáciu a pobyt na slnku a pri vode. Mesto Nová Baňa má vytvorené rekreačné zázemie, ktoré je však potrebné dobudovať rekonštruovať.

- Zjazdové lyžovanie v strediskách: Nová Baňa – Drozdovo (dĺžka vleku 600m, kapacita 850 osôb/hod.). Pre bežecké lyžovanie ponúka okolie mesta široké možnosti v dĺžkach a náročnosti neupravených trás v lokalitách Nová Baňa – Veľká Lehota – Malá Lehota.
- Celoročná turistika vo voľnej prírode Štiavnických vrchov a Pohronského Inovca po značkovaných aj neznačkovaných trasách. **Náučný chodník Vojšín** spájajúci chránené krajinné výtvory Starohutiensky vodopád (jeden z piatich vodopádov, ktoré označilo MŽP SR za Národnú prírodnú pamiatku, dosahuje výšku 5 metrov) a Kamenné more pri Malej Lehote. Najnižší bod je Stará Huta (447 m n.m.) a najvyšší je vrch Vojšín (818,9 m n.m.).
- Od roku 2014 je sprístupnený nový **Náučný chodník NCH Zvonička**. Východiskom je Zvonička, pokračuje cez Červenú skalu, Havraniu skalu, ďalej trasa vedie do lomu na Háji a do pútnického miesta Kohútovo. Po trase NCH označenej žltou farbou, dlhej 6 233m, s celkovým prevýšením 274 m, je osadených päť informačných tabúl poskytujúcich základné informácie o geomorfológii územia, o faune a flóre žijúcej v okolitej prírode, či o histórii mesta, jeho historických a banských pamiatkach. Na Červenej skale, Havranej skale a na Háji sú umiestnené panely s popísanými panoramatickými pohľadmi na okolité pohoria.

V areáli Zvoničky je vybudovaný relaxačno-oddychový areál s ohniskom. V blízkosti Havranej skaly smerom na Zvoničku sa nachádza otvorené ústie šachty Klingsbittner, ľudovo nazývanej Kamenná šachta. Webová stránka NCH Zvonička (www.zvonička.sk). Od roku 2016 je sprístupnený chodník „Zbojnícke studničky“ (<http://studnicky.novabana.sk/>).

- Rekreačný areál Zvonička je vyhľadávanou lokalitou mesta Nová Baňa, ktorý vznikol okolo Zvonice postavenej v roku 1874. V roku 2022 tu bol otvorený detský ferratový areál, ktorý pozostáva z troch sektorov s rôznymi typmi lezeckých prvkov. Náročnosť ferratových trás je B a C, preto sú vhodné pre začiatočníkov a deti. V bufete Zvonička sa dá celoročne občerstviť a zapožičať si ferratové sety. V areáli je i detské ihrisko či ohnisko, a v lete sa tu konajú rôzne podujatia ako koncerty či Anna bál s dlhoročnou tradíciou.
- Vyhliadkové trasy Nová Baňa – Červená skala – Havrania skala – Háj, Zvonička – Kohútovo, Kalvária, Sedlová skala, Zámčisko, Tekovská Breznica – Putikov vršok (najmladšia stredoeurópska vyhasnutá sopka) – rozhľadňa Háj.
- Rekreačná oblasť Nová Baňa – Tajch, možnosť kúpania, vodných športov a rybolovu spojená s možnosťou občerstvenia a zábavy, k dispozícii sú aj tenisové kurty a stanová základňa.
- v roku 2019 prebehlo slávnostné otvorenie baníckeho náučného chodníka Po stopách baníckej slávy v Novej Bani. (www.stolne.novabana.sk).

Vynikajúce možnosti pre vodnú turistiku poskytuje rieka Hron, ktorú možno splavovať na strednej časti jej toku na všetkých druhoch plavidiel – „odomykanie“ Hrona na jar a „zamykanie“ Hrona na jeseň vo vodáckej základni Brehy, rybolov na Hrone.

- Široké možnosti cykloturistiky na miestnych komunikáciách a cestách III. triedy v rôznych stupňoch náročnosti trás od rovinných až po veľmi náročné kopcovité trasy. Od roku 2013 OZ BIKE TEAM Nová Baňa pracuje na vybudovaní nových cyklotrás.
- Jazda na koni vo voľnej prírode a na jazdeckom parkúre v Jazdeckej škole Beri pod odborným dohľadom kvalifikovaného trénera. V okolí mesta sa nachádzajú aj ďalšie jazdecké školy ako Horský ranč, Kolibská cesta 266, Nová Baňa časť KOLIBA/ILEND, Western ranch Rudno, Jazdecký areál sv. Františka, Penzión sedlo, Veľké pole, ktorý je súčasťou agroturistického centra s možnosťou jazdenia na koníkoch Slovenský športový pony.
- Športová streľba na strelnici v Rudne nad Hronom.

2.4. Kultúrno-historické pamiatky

V meste Nová Baňa a jej okolí sa nachádza celý rad atraktívnych kultúrnohistorických pamiatok:

- **NKP Radnica** – architektonická dominanta mesta postavená v 14. storočí pravdepodobne postavená ako kráľovský dom, sídlo banského grófa. V tzv. radnej sieni sa zachovali

barokové nástenné maľby s portrétmi uhorských panovníkov a hodnostárov. Od roku 1952 je sídlom Pohronského múzea.

- **NKP Kostol Narodenia Panny Márie** (farský kostol) bol pôvodne gotickou stavbou postavenou v 2. polovici 14 storočia. V interiéri návštevníkov zaujme hlavný barokový oltár a banický oltár sv. Kríža so stĺpovou architektúrou zo začiatku 18 st.. V kostole sa pravidelne na jeseň koná roľnícka omša spojená s prekrásnou výzdobou celého kostola dopestovanou úrodou z darov obyvateľov, ktorú chodia obdivovať pútnici z celého Slovenska a aj zo zahraničia.
- **NKP Kostol sv. Alžbety**, nazývaný aj „Špitálsky kostol“, bol postavený po roku 1391 z iniciatívy komorského grófa Henzmalzenrinkela pri banickom špitáli. V roku 1664 obsadili kostol Turci a neskôr bol v rukách protestantov. Zreštaurovaný bol v roku 1893. Na štítovom priečelí je pôvodný kamenný erb fundátora.
- **Banický špitál** – o značnej koncentrácii banských robotníkov v Novej Bani svedčí postavenie špitála (xenodochia), teda útulku pre starých a nevládných ľudí – baníkov. Špitál, jedno z najstarších sociálnych zariadení v strednej Európe postavil v roku 1391 novobanský a kremnický komorský gróf HenczmanIzenrinkel. V súčasnej dobe priestory využíva Centrum voľného času v Novej Bani.
- **Kostol sv. Kríža** – na Kalvárii bol v klasicistickom štýle postavený v roku 1826 a obnovený v roku 1956. Nachádza sa v prekrásnom prírodnom prostredí na kopci nad mestom. Cesta k nemu je lemovaná 14 kaplnkami symbolizujúcimi Krížovú cestu.
- **NKP Súsošie svätej Trojice** – je neskoroklasicistické súsošie z rokov 1843 – 1847 od Jozefa Neuschla- Faragó. Na vysokom hranole, členenom nárožnými stĺpmi, spočíva samotné súsošie sv. Trojice a po jeho stranách sú štyri výklenky s plastikami sv. Štefana, sv. Ladislava, Panny Márie a sv. Heleny. Nachádza sa pred budovou Radnice.
- **Banická kaplnka** bola postavená na počesť sv. Anny v roku 1822. V roku 1929 bol do kaplnky slávnostne uložený nový oltárny kameň. Banickú tradíciu, mesta pripomína aj banický vozík – hunt umiestnený v jej blízkom okolí 1. mája 2008 a tiež neďaleká štôlna Trojkráľová s obnoveným portálom a náučným panelom, ktorá bola slávnostne otvorená v septembri 2008.
- **Pútnické miesto KOHÚTOVO** – patrí k najvyhľadávanejším miestam najbližšieho okolia Novej Bane. Svoju históriu začalo písať v roku 1863, kedy za veľkého nedostatku vody ovca vyhrabala prameň pitnej vody. Neskôr Novobančania u nej zistili aj liečivé účinky, začalo sa hovoriť aj o zjaveniach a postupne sem začali prichádzať nábožné sprievody –

púte, aby vzdali hold blahoslavenej Panne Márii. V meste vznikla „Mariánska spoločnosť“, ktorá si dala za cieľ starať sa o toto miesto a skrášľovať ho. Zásluhou mešťana Georga Nemčoka bola postavená socha blahoslavenej Panny Márie, ktorá bola vysvätená 3.septembra 1865 miestnym farárom Alexejom Peťkom. Následne šetrením svedectiev o liečivosti a zjaveniach banskobystrický biskup Štefan Moyzes vyhlásil 13. júna 1866 Kohútovo za milostivé. S počtom pribúdajúcich pútnikov pribúdali aj milodary, za ktoré bola následne postavená kaplnka a vysvätená 12. septembra 1869. Od tohto času sem prichádzalo čoraz viac pútnikov aj zo vzdialenejších miest a prvý slovenský novobanský starosta Karol Dodek ho nazval „malými Lurdami“.

- **Hronská dedičná štôlna (Graner- Neufang)** – slúžila na odvodňovanie všetkých novobanských baní.
- **Areál šachty Althandel (Stary Handel)** – miesto prevádzky prvého parného – „ohňového stroja“ Newcomenovej konštrukcie na Európskom kontinente. Atmosférický ohňový stroj, zostrojený v roku 1722 anglickým konštruktérom Isaacom Potterom (jeho funkčný model sa nachádza v Pohronskom múzeu v Novej Bani) mal zachrániť zatopené banské diela.
- **Reissenschuch – pingovisko** – lokalita s intenzívnou povrchovou ťažbou strieborných a zlatých rúd v stredoveku, s množstvom povrchových jám (pingy), rýh a ručne kresaných štôlní. Miesto je podfárané dedičnou štôlnou Reissenschuch, jednou z najstarších dedičných štôlní na Slovensku (prvá zmienka pochádza z roku 1383).
- **Základný kameň šachty František** – s historickým nápisom z roku 1797 (rok začatia hĺbenia šachty) je zamurovaný v opornom múre na ulici Banícka.
- **NKP Banický dom na ulici Vršky** – pôvodný asi 200 – ročný dom postavený do svahu na kamennej podmurovke so sedlovou strechou pôvodne pokrytou šindľom.
- **NKP Banický dom na ulici Moyzesova** – pôvodný asi 200 – ročný podpivničený dom valbovou strechou pôvodne pokrytou šindľom. Oba domy sú pamäťníkmi baníckych a ľudových domov.

2.5. Cestovný ruch v mikropriestore mesta

Rozvoj cestovného ruchu v meste Nová Baňa sa nedá hodnotiť ako samostatný produkt cestovného ruchu a oddeliť ho od rozvoja cestovného ruchu v regióne. Je dôležité, aby tieto produkty boli navzájom regionálne zosúladené, rozvíjané a uplatňované, z toho dôvodu, že

host' – dovolenkár necestuje do konkrétneho zariadenia, konkrétneho mesta, obce, ale chce spoznať celý región. Širší priestor mesta sa vyznačuje diverzitou vidieckej krajiny, zachovalým jedinečným ľudovým umením, zvykmi a folklórom, čo vytvára priaznivé predpoklady pre rozvoj vidieckeho turizmu a agroturistiky.

OOOR Región Gron– oblastná organizácia cestovného ruchu Región GRON vznikla v decembri 2012. Sídlo sa nachádza v Žarnovici. Destináciu pod názvom Región GRON zatiaľ tvorí 15 obcí okresu Žarnovica, 3 obce okresu Žiar nad Hronom a 24 subjektov (podnikatelia, školy, občianske združenia ...). Ide o inštitúciu, ktorá sa zaoberá podporou cestovného ruchu, hlavne domáceho cestovného ruchu, ktorá by v masívnejšej forme začala definovať rozvojové politiky a ciele spoločného postupu. Snahou tejto inštitúcie je vytvorenie silného a vyváženého partnerstva samospráv a podnikateľov, ktorého cieľom je vytvorenie pozitívneho rozvojového prostredia, kde všetci rozumejú krokom, ktoré organizácia robí a na ktorých sa dohodli v partnerstve podnikatelia a obce.

2.6. Trendy vývoja v hospodárskej sfére

V súčasnej dobe Slovenská republika prechádza z fázy transformácie z postindustriálnej spoločnosti na vedomostne orientovanú, ktorej charakteristiky sa prejavujú v čoraz vyššej miere. Ťažisko ekonomiky prechádza z priemyselnej produkcie na sféru komerčných a informatizovaných služieb.

Európa čelí veľkým ekonomickým výzvam, ktoré si vyžadujú ambiciózne stratégie hospodárskej politiky pre 21. storočie. EÚ si stanovila svoju víziu európskeho sociálneho trhového hospodárstva v stratégii Európa 2020, ktorej cieľom je konfrontácia štrukturálnych slabín prostredníctvom pokroku v troch vzájomne sa posilňujúcich prioritách:

- Inteligentný rast založený na znalostiach a inováciách.
- Udržateľný rast podporujúci hospodárstvo menej náročné na zdroje, ekologickejšie a konkurencieschopnejšie.
- Inkluzívny rast, podpora ekonomiky s vysokou zamestnanosťou a poskytovanie ekonomickej, sociálnej a územnej súdržnosti.

Rozvoj inovácií má pre ekonomickú a sociálnu budúcnosť Slovenska kľúčový význam, z toho dôvodu je potrebné podporovať priemysel s inovačným potenciálom. Slovenská ekonomika je závislá na veľkých podnikoch hlavne v automobilovom, elektrotechnickom, IKT priemysle a službách a je potrebné pre ideálne fungovanie ekonomiky a udržanie si týchto veľkých investorov zabezpečiť podporu ich subdodávateľov a podnikov, vrátane inžinieringu, dizajnu a ochrany investičných projektov, ktoré im poskytujú iné služby. Preto je veľmi potrebné podporovanie malých a stredných podnikov, ktoré by mohli byť budúcimi subdodávateľmi. Zamerať sa na podporu inovačných aktivít v malých a stredných podnikoch, čím sa zvýši podnikateľská istota investorov a konkurencieschopnosť domácich podnikov.

V rámci podpory malých a stredných podnikov je potrebné využívať nástroje, ktoré sú dlhodobo udržateľné a sú prospešné pre podniky. Je potrebné si uvedomiť, že práve malí a strední podnikatelia sa najviac podieľajú na tvorbe HDP a práve ich podpora v budúcnosti môže zabezpečiť prosperujúcu ekonomiku a zamestnanosť.

Región Nová Baňa, mesto Nová Baňa má výhodnú geografickú polohu a prírodno-kultúrne danosti a práve tieto danosti môžu byť v budúcnosti predpokladom pre ďalší rozvoj v oblasti cestovného ruchu, pre zvýšený dopyt po kvalitnejších a rozvinutejších službách v oblasti cestovného ruchu. V prípade zvládnutia a prispôsobenia sa takejto forme dopytu môže v budúcnosti vzniknúť potenciál zvýšenia zamestnanosti a zvýšenia podielu sektora cestovného ruchu na ekonomike v regióne. Napríklad v severnej časti v okolí vodnej nádrže Tajch sa nachádzajú nevyužívané veľkoplošné ovocné sady, ktoré je podľa ÚPN SÚ Nová Baňa – Štále potrebné rozčleniť na menšie celky, zabezpečiť priechodnosť a rekreačnú využiteľnosť krajiny, ktorá je súčasťou strediska prímestskej rekreácie a cestovného ruchu Tajch.

2.7. Zariadenia poskytujúce zdravotnú a sociálnu starostlivosť

V roku 2008 bola zrušená nemocnica v Novej Bani, čo skomplikovalo pacientom dostupnosť zdravotnej starostlivosti, pretože musia cestovať do nemocníc v Žiari nad Hronom, vo Zvolene a v Banskej Bystrici. Akútnu a neodkladnú zdravotnú starostlivosť poskytujú Rýchla lekárska pomoc v Novej Bani a Rýchla zdravotná pomoc v Žarnovici.

Zdravotnú starostlivosť v meste zabezpečuje viacero všeobecných a odborných súkromných lekárov, ktorí poskytujú základné zdravotné ošetrovanie v jednotlivých ambulanciách:

- Zubné ambulancie
- Praktickí lekári pre dospelých
- Praktickí lekári pre deti a dorast
- Gynekologické ambulancie
- Interná a kardiologická ambulancia
- Očná ambulancia
- Kožná ambulancia
- Diabetologická ambulancia
- Chirurgická ambulancia
- Sonografická ambulancia
- ORL ambulancia
- Rehabilitačná ambulancia
- Neurologická ambulancia
- Ortooptická ambulancia
- Logopedická ambulancia
- Urologická ambulancia

Na web stránke Mesta Nová Baňa sú uverejnené aktuálne údaje z časti zdravotníctvo (<https://www.novabana.sk/informacie/zdravotnicke-organizacie>).

2.8. Sociodemografická analýza

Mesto Nová Baňa je najväčším mestom okresu Žarnovica, v ktorom žije viac ako 28 % obyvateľstva okresu. Hustota obyvateľstva na 1 km² je takmer 120 obyvateľov.

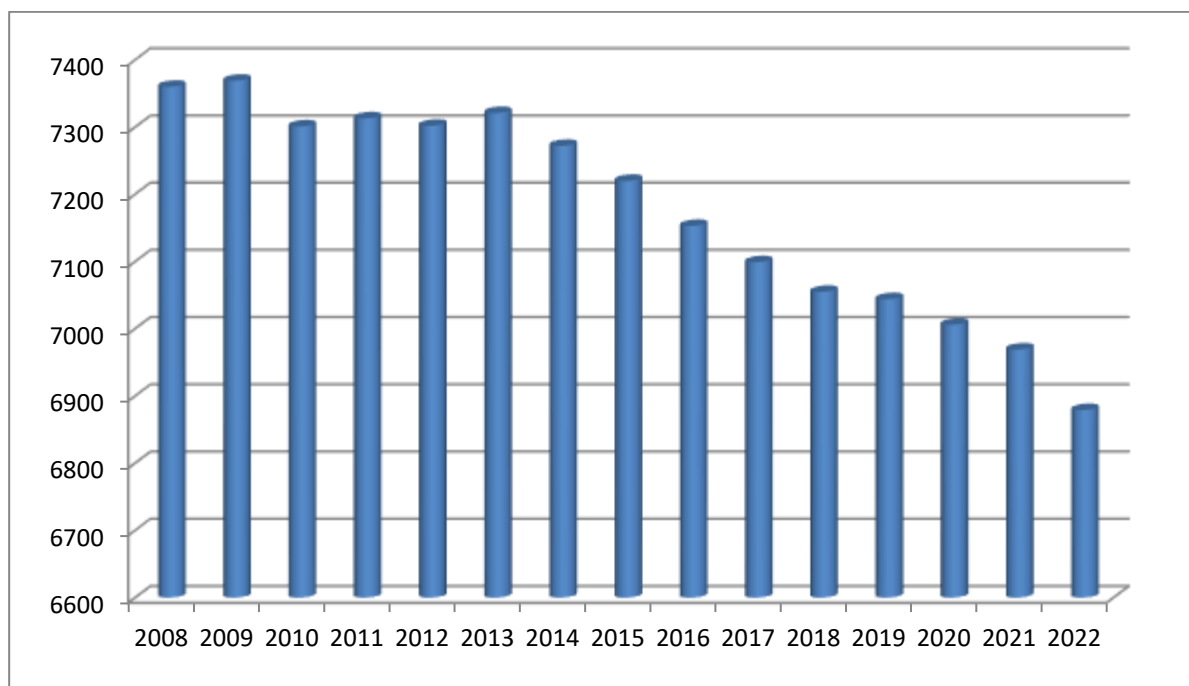
Počet obyvateľov mesta je ovplyvňovaný prírastkom, resp. úbytkom obyvateľstva a to jednak prirodzeným – počet živonarodených a zomrelých obyvateľov, a tiež prírastkom, resp. úbytkom spôsobeným počtom prisťahovaných a odsťahovaných obyvateľov.

V období sledovaných rokov je možné sledovať prevažujúci prirodzený úbytok obyvateľstva nad prírastkom. Naproti tomu prírastok / úbytok obyvateľstva spôsobený prisťahovaním/odsťahovaním mal vysoko oscilujúci charakter s upokojením v posledných troch rokoch sledovaného obdobia.

V meste Nová Baňa žilo k 31. 12. 2022 celkovo 6 879 obyvateľov, z toho 3 343 mužov a 3 536 žien. Za sledované obdobie rokov 2008-2022 možno pozorovať pokles počtu obyvateľov.

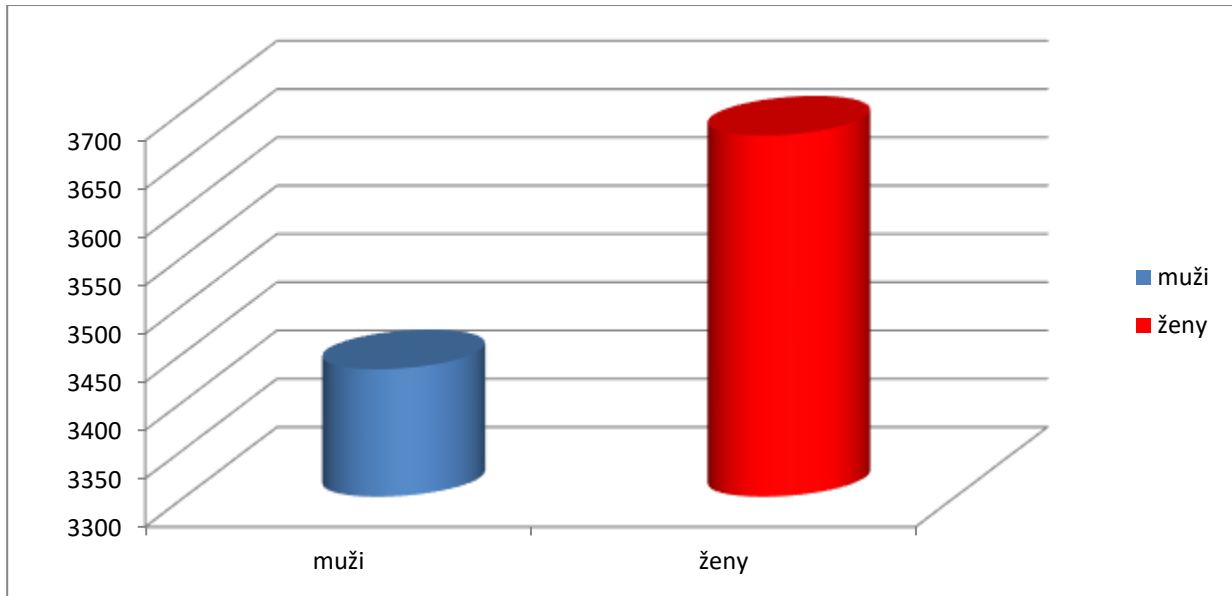
Vývoj celkového počtu obyvateľov naznačuje graf č. 1, z ktorého je zrejmé, že mesto Nová Baňa zaznamenáva dlhodobý pokles počtu obyvateľov. Na klesajúci trend počtu obyvateľov má vplyv klesajúci prirodzený prírastok obyvateľov a záporné saldo migrácie.

Graf 1 – vývoj obyvateľstva v rokoch 2008 – 2022

Zdroj: Evidencia obyvateľstva, Mestský úrad Nová Baňa

Graf 2 – Počet obyvateľov mesta Nová Baňa podľa pohlavia

Zdroj: Evidencia obyvateľstva, Mestský úrad Nová Baňa

V meste žije 51,40 % žien a 48,40 % mužov.

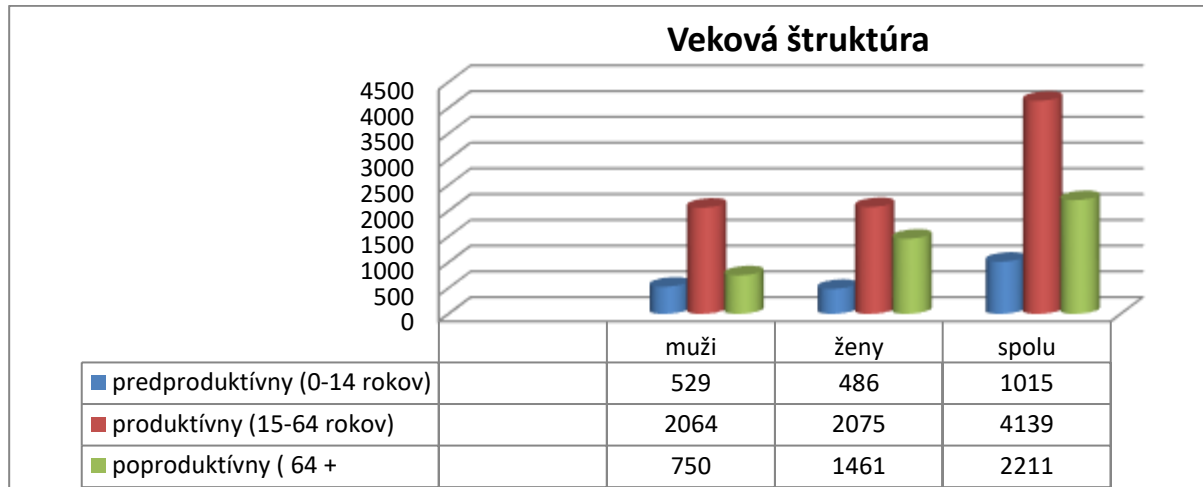
2.9. Veková štruktúra obyvateľstva

Veková charakteristika obyvateľov je výstižne vyjadrená priemerným vekom obyvateľov a indexom starnutia, ktorý vyjadruje pomer poproduktívnej zložky a predproduktívnej zložky obyvateľov.

Vekovú štruktúru obyvateľov charakterizuje rozdelenie obyvateľov do hlavných vekových skupín, ktoré sú:

- predproduktívny vek (0-14 rokov)
- produktívny vek (15-60 rokov)
- poproduktívny vek (61+ rokov)

Graf 3 - Veková štruktúra obyvateľstva

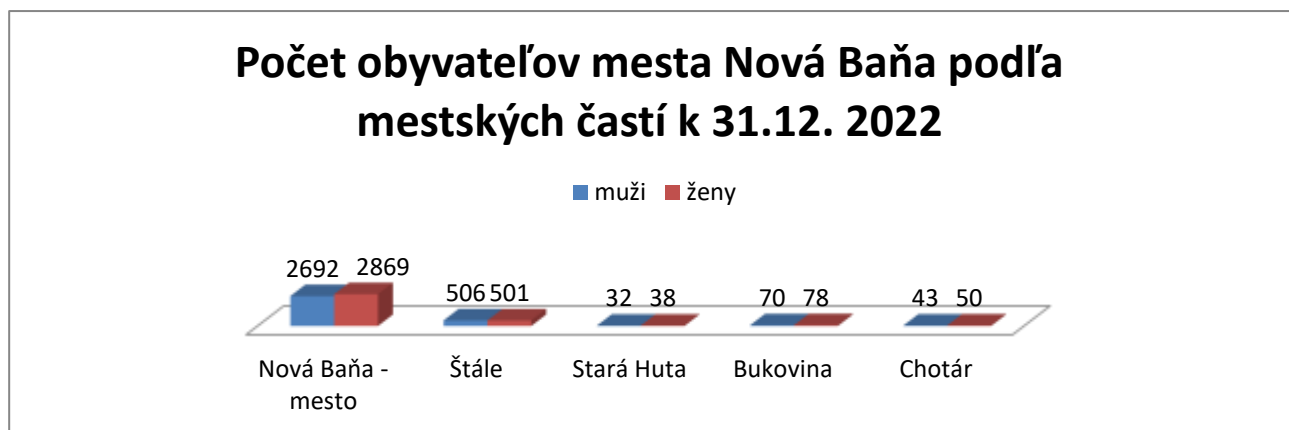
Zdroj: Evidencia obyvateľstva, Mestský úrad Nová Baňa

Index starnutia v Meste **Nová Baňa** sa rovná **169,95** v **BBSK** sa rovná **125,36** a v **SR** to je **110,95**. Index starnutia vyjadruje počet osôb v poproduktívnom veku pripadajúci na 100 osôb v predproduktívnom veku.

Index ekonomického zaťaženia v Meste **Nová Baňa** sa rovná **66,20** čo je veľmi vysoké zaťaženie, v porovnaní s hodnotou **51,16** pre BBSK. Index ekonomického zaťaženie zodpovedá počtu osôb v predproduktívnom veku a poproduktívnom veku pripadajúcom na 100 osôb v produktívnom veku.

Z piatich mestských častí majú porovnateľne rovnaký počet obyvateľov mestská časť Stará Huta a Chotár. V týchto častiach žije zároveň najmenej obyvateľov. V mesto Nová Baňa žije najviac obyvateľov v porovnaní so zvyšnými časťami a to až 80,84 %, naproti tomu v mestskej časti Stará Huta žije len 1,02 % obyvateľov.

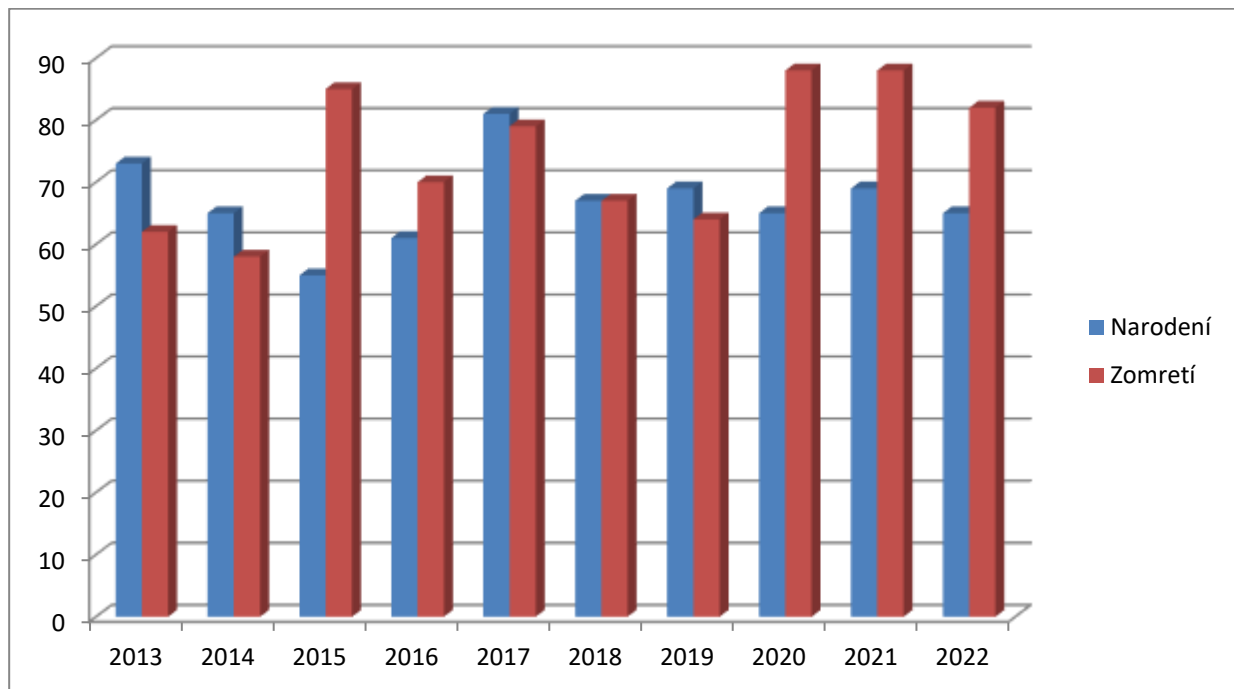
Graf 4 – Počet obyvateľov mesta Nová Baňa podľa mestských častí k 31. 12. 2022

Zdroj: Evidencia obyvateľstva, Mestský úrad Nová Baňa

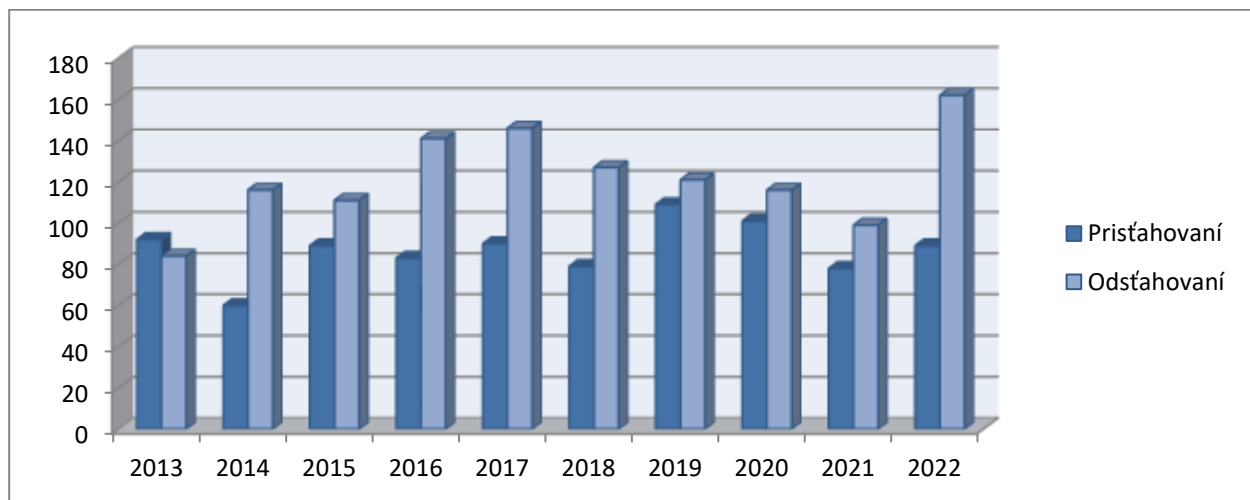
Číselné údaje o vývoji prirodzeného prírastku a migrácie obyvateľov mesta Nová Baňa sú zachytené v grafe č. 5 a 6. Vyplýva z nich, že za posledných 5 rokov prevládal v Nová Baňa úbytok občanov nad jeho prírastkom. Tento fakt bol ovplyvnený predovšetkým počtom odšťahovaných obyvateľov, ktorý v sledovanom období prevyšoval počet prisťahovaných obyvateľov. Napriek tomu, že sa v priemere udržiava počet prisťahovaných obyvateľov mesta Nová Baňa je saldo migrácie záporné, keďže je v porovnaní s prisťahovanými vždy vyšší počet odšťahovaných.

Graf 5 - Prirodzený prírastok obyvateľstva mesta Nová Baňa v období 2013 – 2022

Zdroj: Evidencia obyvateľstva, Mestský úrad Nová Baňa

Graf 6 - Migrácia obyvateľstva mesta Nová Baňa v období 2013 - 2022

Zdroj: Evidencia obyvateľstva, Mestský úrad Nová Baňa

Rodinný stav obyvateľov mesta

Podľa informácií Štatistického úradu SR bolo k 31. 12. 2021 z celkového počtu obyvateľov mesta 2963 slobodných, 2911 ženatých/vydatých, 571 rozvedených a 542 ovdovených obyvateľov.

Počet sobášov a rozvodov v meste Nová Baňa v sledovanom období

Ukazovateľ	2018	2019	2020	2021	2022
Sobáše	71	57	56	62	57
Rozvody	26	23	20	14	25

2.10. Školy a školské zariadenia v meste Nová Baňa

2.10.1. Zriadené Mestom Nová Baňa

Materská škola Nábrežná

Predškolská výchova je zameraná na výchovu a vzdelávanie detí od ranného veku po vstup do základnej školy. Predškolská výchova zohráva dôležitú úlohu pri vyrovnávaní rozdielov medzi deťmi z rozličného socio-ekonomického a kultúrneho prostredia, dôležitú úlohu zohráva pri včasnom diagnostikovaní porúch vo vývine dieťaťa. Materská škola plní kľúčovú úlohu v zlepšení pripravenosti žiakov pre vstup na ZŠ.

Ku koncu roku 2011 došlo k zániku 3 materských škôl: MŠ Kolibská, MŠ Štúrova a MŠ Kalvárska, pričom od 01.01.2012 triedy na ulici Kolibská a Štúrova sa stali elokovanými triedami Materskej školy Nábrežná. Deti a zamestnanci MŠ Kalvárska prešli do priestorov MŠ Nábrežná, z toho dôvodu došlo k rapidnému zvýšeniu počtu detí v MŠ Nábrežná z týchto zrušených škôlok, pričom v údajoch za MŠ Nábrežná je to viditeľné až od školského roku 2013/2014, z toho dôvodu, že vypracované prehľady vychádzajú zo stavov k 15.9. príslušného školského roka. Údaje uvedené v nasledovnej tabuľke.

V súčasnej dobe je mesto Nová Baňa zriaďovateľom jednej materskej školy so subjektami, ktoré sú súčasťou školy:

Elokované triedy, Štúrova 47
Elokované triedy, Kolibská cesta 6230
Školská jedáleň, Nábrežná 2
Školská jedáleň, Štúrova 47
Školská jedáleň, Kolibská cesta 6230

Do roku 2013 prebehli rekonštrukčné práce na budovách elokovaných pracovísk MŠ Nábřežná – zmena systému vykurovania, výmena okien na budove elokovaného pracoviska MŠ Nábřežná na ul. Kolibská a výmena okien na budove elokovaného pracoviska MŠ Nábřežná na ul. Štúrova.

Počet zapísaných detí v MŠ od školského roku 2013/2014

Školský rok	MŠ Nábřežná
2016/2017	213
2017/2018	216
2018/2019	196
2019/2020	193
2020/2021	196
2021/2022	203
2022/2023	211
2023/2024	203

Zdroj: Výročné správy, 2016-2023, Mesto Nová Baňa, finančné oddelenie MsÚ Nová Baňa

Kapacita MŠ Nábřežná bude postačovať aj v najbližších rokoch, čo potvrdzuje aj vývoj počtu detí narodených v rokoch 2018 – 2022 znázornený v nasledujúcej tabuľke.

Počet narodených detí

Rok narodenia	Počet detí
2018	67
2019	69
2020	66
2021	69
2022	65
SPOLU	333

Zdroj: Mesto Nová Baňa, evidencia obyvateľstva

Základná škola Jána Zemana

Základná škola pripravuje žiakov pre ďalšie štúdium. Činnosť základnej školy má nesporný vplyv na vyvážený rozvoj v meste. Zároveň dôležitým predpokladom pre rozvoj regiónu je stabilizácia ekonomicky produktívnych ľudí a vytvorenie podmienok pre život a prácu v regióne.

Základná škola Jána Zemana je plne organizovanou školou s deviatimi postupnými ročníkmi. V školskom roku 2023/2024 bolo zapísaných 367 žiakov. Škola má kapacitu 600 žiakov, súčasťou školy je školská jedáleň. Škola je situovaná v centre mesta s dobrou dostupnosťou, v peknom prostredí, uprostred zelene. V škole sa nachádzajú nasledovné odborné učebne: odborné učebne pre vyučovanie fyziky, chémie, prírodopisu, výtvarnej, hudobnej a náboženskej výchovy, 2 učebne výpočtovej techniky s pripojením na internet, 2 odborné učebne cudzích jazykov, školská dielňa, učebňa s interaktívnou tabuľou, multimediálna učebňa, spoločenská miestnosť. Škola má čiastočne zrekonštruovanú budovu, veľkú a malú telocvičňu.

Základná umelecká škola Nová Baňa

V školskom roku 2023/2024 ZUŠ navštevuje školu 433 žiakov. Sídli vo vlastných priestoroch a je umiestnená v užšom centre mesta, pri nákupných strediskách a Centre voľného času. Vyučovanie na škole je sústredené v jednej budove na ulici Kollárova č. 5, kde je 18 vyučovacích tried na individuálne i skupinové vyučovanie a koncertná sála. Kapacita žiakov je cca 420. Školu navštevujú žiaci hlavne z mesta Nová Baňa a z rôznych častí spádových oblastí mesta, ako aj okolitých obcí. Škola okrem žiakov s požadovanými umeleckými schopnosťami vychováva mnoho nadaných aj výrazne talentovaných žiakov, o čom svedčia dlhodobé vynikajúce výsledky školy.

Centrum voľného času Nová Baňa

Patrí do siete školských zariadení mesta. V roku 2023 centrum voľného času navštevuje 225 detí. Jeho poslaním je ponúkať zmysluplné aktivity pre deti a mládež v ich voľnom čase. Centrum voľného času organizuje výchovno-vzdelávaciu, záujmovú, rekreačnú, športovú činnosť pre deti a mládež, prípadne ich rodičov. Rozvíja záujmy, vytvára podmienky na zdokonaľovanie praktických zručností, podieľa sa na formovaní návykov užitočného využívania voľného času detí a mládeže, na rozvíjaní talentu, špecifických vlastností a tvorivosti detí a mládeže. CVC funguje počas celého roka s množstvom krúžkov, akcií a podujatí, ktoré organizuje.

2.10.2. Ostatné vzdelávacie a výchovné zariadenia na území mesta

Základná škola sv. Alžbety

Škola v meste pôsobí od roku 1992, zriaďovateľom je Rímskokatolícka cirkev Biskupstvo Banská Bystrica. Je plne organizovaná škola s deviatimi postupnými ročníkmi. Triedy sú vybavené najmodernejšou didaktickou technikou. Má zriadené odborné učebne: pre prírodovedné predmety, dve učebne cudzích jazykov, cvičná kuchynka, školská dielňa, kaplnka. Chodby boli doplnené o oddychové zóny, stolnotenisové stoly, stolný futbal. Oddychová zóna bola vytvorená aj na prízemí školy. Úpravou prešiel aj vestibul školy, kde bola inštalovaná socha patrónky školy od novobanského rezbára. Škola má telocvičňu, školský dvor s altánkom a asfaltovým ihriskom. V školskom roku 2023/2024 má zapísaných 207 žiakov z toho 33 prvákov. Všetci učitelia spĺňajú kvalifikačné podmienky, je vytvorený podporný tím. Náboženstvo vyučujú školské sestry – rehoľníčky.

Pri škole pôsobí školský klub a centrum voľného času, ktoré zastrešujú voľnočasové aktivity.

Škola je situovaná v centre mesta s dobrou dostupnosťou, v peknom prostredí, uprostred zelene.

Spojená škola, Nová Baňa

V meste Nová Baňa sa od roku 1974 nachádza škola pre deti a žiakov so zdravotným znevýhodnením, ktorej zriaďovateľom je Regionálny úrad školskej správy v Banskej Bystrici.

Sídlo Spojenej školy je od roku 2016 v centre mesta Nová Baňa, ul. Školská 5, čím sa zlepšila dostupnosť žiakov do školy. Elokované pracovisko školy sa nachádza v priestoroch DSS Hrabiny, kde sa vzdelávajú žiaci - klienti DSS Hrabiny.

Organizačnými zložkami Spojenej školy sú:

- **Špeciálna materská škola pre deti s telesným postihnutím**, ktorá poskytuje predprimárne a povinné predprimárne vzdelávanie deti s rôznym druhom a stupňom zdravotného znevýhodnenia.
- **Špeciálna základná škola pre žiakov s telesným postihnutím**, ktorá vzdeláva žiakov v rôznych variantoch výučby, má zriadené aj triedy pre žiakov autizmom a ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami a triedy pre žiakov s viacnásobným postihnutím, ktorí sa vzdelávajú podľa individuálneho vzdelávacieho programu.
- **Praktická škola**, ktorú navštevujú žiaci po skončení povinnej školskej dochádzky, ich zdravotné znevýhodnenie im nedovoľuje pokračovať vo vzdelávaní na odbornom učilišti, dĺžka štúdia je tri roky
- **Odborné učilište pre žiakov s telesným postihnutím**
Žiaci majú možnosť študovať trojročné učebné odbory, absolvent získa nižšie stredné odborné vzdelanie a výučný list vo zvolenom učebnom odbore:

- pomocné práce v administratíve a službách
 - poľnohospodárska výroba – záhradníctvo, kvetinár, zeleninár, sadovník,
- **Základná škola pre žiakov s narušenou komunikačnou schopnosťou**, Bernolákova 9, Nová Baňa. – škola začala vzdelávaciu činnosť žiakov 1. 9. 2023, nachádza sa v priestoroch Gymnázia F. Švantnera. Žiaci sa vzdelávajú podľa učebných osnov bežnej ZŠ, no majú určité obmedzenia v komunikačnej oblasti. Učebný plán je preto rozšírený o prípravný ročník a o špeciálnopedagogickú podporu – individuálne logopedické intervencie.

Súčasťou školy sú:

- Školský klub detí
- Výdajná školská jedáleň

Gymnázium Františka Švantnera

Gymnázium Františka Švantnera v Novej Bani je orgánom štátnej správy na úseku stredného školstva v Banskobystrickom samosprávnom kraji, ktorý je zároveň jeho zriaďovateľom. Nachádza sa v okrese Žarnovica a je samostatnou rozpočtovou organizáciou s právnou subjektivitou s identifikačným číslom 1607245.

Základným predmetom činnosti školy je zabezpečenie výchovno-vzdelávacej práce s mládežou na úseku stredného školstva. Škola bola založená v Novej Bani v roku 1957 ako Jedenásťročná stredná škola, z ktorej sa v roku 1969 stalo gymnázium. K pôvodnému štvorročnému gymnáziu pribudlo v roku 1995 osemročné gymnázium so zameraním na cudzie jazyky. V roku 1998 bol škole Ministerstvom školstva Slovenskej republiky prepožičaný čestný názov Gymnázium Františka Švantnera.

Od školského roka 2023/2024 poskytuje škola štúdium v štvorročnom študijnom odbore – 7902J gymnázium.

Škola sa nachádza na Bernolákovej ulici v centre mesta, v peknom prostredí, preto je poloha školy naším veľkým benefitom. Tvorí ju hlavná budova a prístavba, patrí k nej školský dvor, z ktorého sa po terasovitých kaskádach schádza na zrekonštruované univerzálne ihrisko s umelým povrchom. Škola má okrem klasických tried k dispozícii odborné učebne fyziky, chémie a biológie s primeraným prístrojovým vybavením, učebňu informatiky, jazykovú učebňu vybavenú notebookom pre každého žiaka, učebňu slovenského jazyka a literatúry, anglického jazyka, nemeckého jazyka, matematiky, geografie a aulu na hromadné podujatia (workshopy, prednášky, besedy). Na športové aktivity slúži nielen viacúčelové ihrisko s umelým povrchom, ale aj stolnotenisová herňa a učebňa športu. Na individuálne štúdium je pre žiakov k dispozícii bohatá školská knižnica s odbornou literatúrou a beletriou.

Majestátna budova školy je upravená a zútulnená, aby pôsobila čo najpríjemnejšie. Chodby a učebne sú udržiavané, neustále modernizované. Jednotlivé triedy si žiaci upravujú podľa

svojich potrieb a predstáv. V priestoroch školy sa nachádzajú aj automaty s drobným občerstvením. Okolie školy poskytuje ďalšie možnosti na oddych a relax počas voľných hodín.

Školský dvor je kompletne rekonštruovaný so zelenou výsadbou a ďalším vonkajším mobiliárom, ako aj vonkajšími stolnotenisovými stolmi a lezeckou stenou. Súčasťou vonkajšieho areálu školy je aj parkovisko pre zamestnancov gymnázia. Dopravná dostupnosť školy je veľmi dobrá, škola sa nachádza len niekoľko minút od autobusovej zastávky.

Stredná odborná škola obchodu a služieb Nová Baňa

Stredná odborná škola obchodu a služieb sa nachádza v centre mesta Nová Baňa a jej zriaďovateľom je Banskobystrický samosprávny kraj. História odborného školstva v Novej Bani sa začala v roku 1948 zriadením záhradnícko-ovocinárskej školy. Rôznymi zmenami v zmysle platnej legislatívy sa od 1.1.2009 pretransformovala na Strednú odbornú školu obchodu a služieb, ktorá je svojim vzdelávacím obsahom orientovaná na rozvoj služieb v oblasti gastronómie, mechanizácie a podnikania.

Poskytuje štúdium v učebných odboroch a v nadstavbovom štúdiu s týmto zameraním:

3 – ročné učebné odbory: 6445 H kuchár, 6444 H čašník, servírka, 2466 H mechanik, opravár-stroje a zariadenia.

2- ročný učebný odbor : 2982 F potravinárska výroba – pre žiakov s neukončeným základným vzdelaním

2- ročné nadstavbové štúdium: 6403 L podnikanie v remeslách a službách.

V školskom roku 2023/2024 sme otvorili pre potreby trhu práce v regióne nový študijný odbor:

4- ročný študijný odbor: 6341 M škola podnikania

Výchovnovzdelávací proces zabezpečujú kvalifikovaní pedagogickí zamestnanci, vrátane majstrov odborného výcviku. Plynulý chod školy dopĺňajú nepedagogickí pracovníci a jeden pedagóg súčasne vykonáva úlohu Školského digitálneho koordinátora s 25% úväzkom v rámci národného projektu POP3.

Aj napriek rozmanitosti študijných a učebných odborov je škola dobre materiálovo- technicky vybavená. Škola disponuje odbornou učebňou pre odbor mechanik-opravár, odbornou učebňou pre odbory spoločného stravovania, multimedialnou, jazykovou učebňou a učebňami informatiky, ktoré sa snažíme podľa možností neustále aktualizovať a modernizovať. Škola má vlastnú telocvičňu, posilňovňu, knižnicu a oddychové zóny na chodbách školy.

Pre účely odborného výcviku slúžia dielne mechanizácie a pre odbory so zameraním na stravovanie je vybudované stravovacie centrum so školskou kuchyňou, jedálňou a cvičnými kuchynkami. Toto centrum slúži aj na výkon účelovej činnosti žiakov v oblasti gastronomických služieb pre verejnosť.

Od školského roka 2022/2023 sme zapojení v systéme duálneho vzdelávania pre učebné odbory kuchár a čašník, servírka s firmou AGROJÁN s.r.o v prevádzke Tekovská kúria. Spolupracujeme s podnikateľmi, zamestnávateľmi, živnostenskou komorou profesionálnymi komorami, s orgánmi zriaďovateľa, regionálnou a miestnou samosprávou a miestnou štátnou samosprávou.

Kľúčové trendy a problémy týkajúce sa povinného vzdelávania

- ***Autonómia a zodpovednosť škôl*** – prechod smerom k prenosu rozpočtov a zodpovedností z centrálnych orgánov na školy a následne aj k zvýšeniu významu efektívneho riadenia škôl. S tým súvisí aj väčšia zainteresovanosť rodičov v školách.
- ***Kvalita učiteľov*** – má popri spoločenskom zaradení najsilnejší vplyv na výsledky vzdelávania. K hlavným problémom patrí nábor, udržanie, kvalifikácie, efektívny a náležitý profesionálny rozvoj a presadzovanie informačných a komunikačných technológií u väčšiny učiteľov.
- ***Inklúzia*** – prisťahovalcov, sociálne vylúčených osôb, osôb so zdravotným postihnutím alebo poruchami učenia. Integráciu a úspešnosť ovplyvňujú aj rozdiely medzi pohlaviami.
- ***E-zručnosti v oblasti IKT a zručnosti 21. storočia pre budúcu ekonomiku*** – digitálne zručnosti a schopnosti, ale aj inovácie, kreativita, riešenie problémov, tímová práca, schopnosť učiť sa, sumarizácia informácií, problémové učenie. Matematika, prírodné vedy a technológie sú naďalej problematické.
- ***Kľúčová úloha technológií v reforme vzdelávania*** – ako a za akých okolností môžu technológie podporiť širšiu reformu vzdelávania.

Materské centrum Gašparko

Podporné neziskové zariadenie pre rodiny s deťmi, ktoré vytvára priestor pre mamičky s deťmi a dopomáha k rozvoju osobnosti každého dieťaťa. Materské centrum je významnou súčasťou tretieho sektora na Slovensku, poskytuje priestor na sebarealizáciu každého, kto prejaví záujem o takúto činnosť, je to organizácia postavená na dobrovoľníckej práci a rozvoji svojpomocí v komunite rodín. Ide o prostredia bezpečné a priateľské k deťom, otvorené pre všetkých, poskytujúce návštevníkom možnosť individuálnych aktivít ako aj organizovaný program. Mesto aktívne spolupracuje a podporuje činnosť Materského centra Gašparko. Pôvodnú činnosť rozšírili od roku 2022 o psychologické poradenstvo, predpôrodné poradenstvo, popôrodné poradenstvo, poradenstvo s pôrodnou asistentkou, masáž bábätiok, pomoc dojčiacim mamičkám, cvičenie pre tehotné maminky aj maminky po pôrode, hudobná škola pre deti do 3 rokov, anglický jazyk pre deti od 3 rokov, prepájanie aktivít detí z MC Gašparkov s DCS Lipa.

2.11. Domový a bytový fond

Zmeny spoločensko – politických, hospodárskych pomerov po roku 1989 priniesli zmeny aj do oblasti bývania a to vo forme zmien vlastníckych vzťahov k bývaniu. V meste Nová Baňa sa vlastnícka štruktúra bytového fondu člení na súkromné, družstevné a obecné (prípadne štátne) byty. Bytový fond sa sústreďuje prevažne v tradičných rodinných domoch, ale významnou mierou sú zastúpené aj bytové domy. Pri porovnaní s priemernými ukazovateľmi štandardu bývania Banskobystrického kraja sa zistilo, že bytový fond v meste sa vyznačuje priemerným plošným štandardom, najmä z hľadiska kritérií veľkosti obytnej plochy, počtu obytných miestností a počtu osôb na 1 obytnú miestnosť. Kvalita bývania nezaostáva za priemerom, čo dokladujú ukazovatele vybavenia bytov kúpeľňou, ústredným kúrením.

Domový a bytový fond

Podľa výsledkov sčítania v roku 2021 bolo v meste Nová Baňa bolo obývaných 2 097 bytových domov a rodinných domov, z toho 1 917 boli obývané byty v rodinných domoch a 1 232 boli obývané byty v bytových domoch. Priemerná podlahová plocha obývaných bytov v meste Nová Baňa sa bola 100,13m². Najviac bytov v rodinných domoch a aj v bytových domoch využívalo vodu zo spoločného zdroja.

Mestský bytový podnik Nová Baňa, s.r.o. má v správe 143 nájomných bytov, t.j. v 5 bytových domoch a v osobnom vlastníctve je 428 bytových jednotiek, t.j. v 21 bytových domoch, v ktorých aj vykonávajú správu. Všetky byty sú obývané.

2.12. Analýza stavu poskytovaných sociálnych služieb

Sociálna infraštruktúra je určená na uspokojovanie potrieb obyvateľstva. Jej rozmiestňovanie je spojené so štruktúrou osídlenia ako aj veľkosťou mesta. Zameranie a koncentrácia zariadení sociálnej infraštruktúry je priamo spojená s potrebou racionalizovať dostupnosť k nej, stanoviť ich optimálnu kapacitu vo vzťahu k dopytu. Zmenou spoločensko-ekonomického systému došlo k prerozdeleniu zodpovednosti za rozvoj a financovanie sociálnej infraštruktúry medzi štátnu správu, miestnu a regionálnu samosprávu a súkromný sektor.

Veľkou pomocou pre osamelých občanov, o ktorých sa nemá kto postarať v starobe, je zabezpečovanie opatrovateľskej služby v zmysle zákona o sociálnej pomoci. Mesto Nová Baňa od roku 2021 spolupracuje v oblasti opatrovateľskej služby aj so spoločnosťou Opatríme Vás, n.o. K 30. 09. 2023 prostredníctvom Opatríme Vás, n.o. a Mesta Nová Baňa máme 16 opatrovateliek, ktoré sa starajú priemerne o 23 klientov.

Mesto Nová Baňa v rámci rozpočtových možností v súlade so zákonom o sociálnej pomoci poskytuje jednorazové dávky a finančnú pomoc sociálne odkázaným občanom na preklopenie momentálnej nepriaznivej finančnej situácie na nákup potravín, na úhradu energií, nákup liekov, ošatenia, úhradu nákladov na liečenie. Pri tejto pomoci sa kladie dôraz hlavne na viacdetné rodiny alebo osamelo žijúcich seniorov, pričom sa skúma celkový príjem rodiny a schopnosť rodiny vlastným pričinením si zlepšiť sociálnu situáciu.

2.12.1. Analýza poskytovaných sociálnych služieb na území mesta Nová Baňa

Obsahom tejto časti je v zmysle §83 ods. 5 písmena a) analýza poskytovaných sociálnych služieb v územnom obvode mesta Nová Baňa.

Nový systém poskytovania sociálnych služieb upravených v zákone č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní /živnostenský zákon/ v znení neskorších predpisov, stanovil presné pravidlá pre poskytovanie,

resp. pre zabezpečenie poskytovania sociálnych služieb občanom odkázaným na tieto sociálne služby. Zároveň stanovil, ktoré konkrétne druhy sociálnych služieb bude poskytovať /zabezpečovať/ obec, a ktoré samosprávny kraj. Obec, samosprávny kraj a právnické osoby nimi zriadené za účelom poskytovania týchto služieb definuje ako verejných poskytovateľov sociálnych služieb. Zákon však pozná aj neverejných poskytovateľov sociálnych služieb, ktorí rovnako poskytujú sociálne služby za podmienok stanovených zákonom. Sú to rôzne súkromné, právnické, ale i fyzické osoby a dokonca i cudzinci. Obec ako subjekt zo zákona zodpovedný za poskytovanie sociálnych služieb, resp. za jej zabezpečenie, v spolupráci so žiadateľom o sociálnu službu zabezpečí jej poskytnutie najskôr vo vlastných zariadeniach. Až v prípade, že nie je možné zabezpečiť poskytovanie sociálnych služieb vo vlastnom zariadení, so súhlasom občana požiada obec kraj o poskytnutie sociálnej služby u verejného poskytovateľa sociálnych služieb. Nič samozrejme nebráni tomu, aby si občan vybral i neverejného poskytovateľa sociálnych služieb. V zmysle citovaného zákona má mesto v rozsahu svojej pôsobnosti zabezpečovať dostupnosť sociálnych služieb občanom odkázaným na sociálnu službu a právo výberu sociálnej služby za podmienok ustanovených zákonom.

Ťažiskom sociálnej pomoci, ktorú mesto musí poskytovať alebo zabezpečiť je poskytovanie sociálnej služby svojim občanom, poskytovanie sociálnej služby na zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb v nocľahárni, v nízkoprahovom dennom centre, v nízkoprahovom dennom centre pre deti a rodinu, v zariadeniach pre seniorov, v zariadení opatrovateľskej služby a v dennom stacionári.

V zmysle § 80 citovaného zákona obec zriaďuje, zakladá a kontroluje nocľaháreň, nízkoprahové denné centrum, nízkoprahové denné centrum pre deti a rodinu, zariadenie pre seniorov, zariadenie opatrovateľskej služby a denný stacionár. Obec môže zriaďovať, zakladáť a kontrolovať aj iné zariadenia podľa tohto zákona.

Z uvedeného vyplýva, že obec nie je povinná sociálnu službu priamo poskytovať, ale môže jej poskytovanie zabezpečiť u iného verejného alebo neverejného poskytovateľa. Je potrebné tiež uviesť, že pri poskytovaní alebo zabezpečovaní sociálnych služieb /t.j. aj zriaďovaní/, obec vychádza z potrieb svojich obyvateľov. V prípade, že v obci nie sú klienti, resp. požiadavky na príslušnú sociálnu službu, nie je potrebné danú sociálnu službu zriaďovať, poskytovať alebo zabezpečovať.

Zariadenia sociálnych služieb zriadené verejnými poskytovateľmi v územnom obvode mesta:

Zariadenie pre seniorov ÚSMEV, Moyzesova 10, Nová Baňa

Mesto Nová Baňa v roku 2022 prevzalo DDaDSS, so sídlom na ul. Moyzesova 10 do správy. Od júla 2022 sa stalo vlastníkom objektu. Do 31.12.2023 uzatvorilo s BBSK zmluvu o nájme, aby mohol samosprávny kraj prevádzkovať službu – zariadenie pre seniorov do konca roka 2022.

Od 1.1.2023 sociálnu službu poskytuje Mesto Nová Baňa v ZPS ÚSMEV na základe

získanej registrácie. Kapacita zariadenia je 20 miest.

ZPS ÚSMEV zabezpečuje pomoc seniorom pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby, sociálne poradenstvo, sociálnu rehabilitáciu, ošetrovateľskú starostlivosť, ubytovanie, stravovanie, upratovanie, pranie, žehlenie, pracovnú terapiu a záujmovú činnosť.

V doobedňajších hodinách majú prijímatelia sociálnych služieb priamu činnosť, čo znamená, že sa zabezpečujú kultúrne a spoločenské aktivity. Mesačne sú uspokojované duchovné potreby klientov p. kaplánom pri kaplnke ružencovej Panny Márie. Zabezpečujú sa aktivity ako čítanie literatúry, canisterapia, reminiscenčná terapia, ručné práce na rozvoj jemnej motoriky, ľahké pohybové cvičenia a kognitívne cvičenia na podporu pamäte. Zabezpečujú sa aj fakultatívne služby ako pedikérska a kadernícka služba.

Domov sociálnych služieb Hrabiny, Rekreačná cesta 6393/60, Nová Baňa

Zriaďovateľom je Banskobystrický samosprávny kraj ako rozpočtová organizácia. Poskytuje sociálne služby zdravotne postihnutým deťom, mládeži a dospelým s mentálnym alebo kombinovaným postihnutím vo veku od 3 do 35 rokov ambulantnou, týždennou a celoročnou formou pobytu. V „Dennom centre“ (Banícke námestie 2) poskytuje sociálne služby zdravotne postihnutým dospelým do dovŕšenia dôchodkového veku s mentálnym alebo kombinovaným postihnutím ambulantnou formou pobytu. V špecializovanom zariadení poskytuje sociálne služby deťom, mládeži a dospelým s pervazívnou vývinovou poruchou (autizmus) vo veku od 3 do 35 rokov ambulantnou, týždennou a celoročnou formou pobytu. V zariadení podporovaného bývania poskytuje sociálne služby fyzickej osobe od 16. rokov do dovŕšenia dôchodkového veku, ktorá je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby, ak je odkázaná na dohľad, pod ktorým je schopná viesť samostatný život. Komplexná starostlivosť zahŕňa výchovný, vzdelávací, rehabilitačný, zdravotný a sociálny aspekt. Kapacita zariadenia je 128 miest, z toho DSS – 91 miest, ŠZ – 26 miest, ZPB – 4 miesta a RhS – 7 miest..

Zariadenia sociálnych služieb zriadené neverejnými poskytovateľmi mimo územného obvodu mesta:

DSS a DD OÁZA Tekovská Breznica

Domov sociálnych služieb a zariadenie pre seniorov je pre klientov, odkázaných na sociálnu starostlivosť náhradou za prirodzené prostredie v rodine a preto je zabezpečovanie sociálnych služieb nasmerované na individuálne potreby, požiadavky a zdravotné možnosti jednotlivých klientov. Súčasťou sociálnej starostlivosti je aj kultúrno - záujmová činnosť. V Domove sociálnych služieb a domove dôchodcov Oáza, Tekovská Breznica sa v roku 2022 poskytovala registrovaná sociálna služba typu zariadenie pre seniorov, pre 64 prijímateľov tejto služby. V zariadení pre seniorov sa podľa Zákona č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov poskytuje sociálna služba fyzickej osobe, ktorá dovŕšila dôchodkový vek a je

odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby a stupeň jej odkázanosti je najmenej IV., alebo fyzickej osobe, ktorá dovŕšila dôchodkový vek a sociálna služba v tomto zariadení sa poskytuje z iných závažných dôvodov. V zariadení pre seniorov sa poskytujú odborné činnosti, ktorými sú pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby, sociálne poradenstvo, sociálna rehabilitácia. Poskytujú sa tu obslužné činnosti, ktorými sú ubytovanie, stravovanie, upratovanie, pranie, žehlenie, údržba bielizne a šatstva. Medzi ďalšie činnosti zaraďujeme základné osobné vybavenie, vytvárajú sa podmienky na úschovu cenných vecí a zabezpečuje sa záujmová činnosť. V zariadení taktiež zabezpečujeme pedikérske a kadernícke služby.

Zariadenie má vlastnú kuchyňu a práčovňu. Súčasťou budovy je aj "zimná záhrada" zriadená na rôzne kultúrno - spoločenské podujatia a tiež ako návštevná miestnosť.

DSS Dominik n.o. Veľká Lehota

DOMINIK, nezisková organizácia vo Veľkej Lehote je neverejným poskytovateľom sociálnych služieb. Vo svojom Zariadení pre seniorov, Domove sociálnych služieb a Špecializovanom zariadení sa snaží o aplikáciu moderných opatrovateľských metód spolu s komplexným a individuálnym prístupom k seniorom a osobám so zdravotným postihnutím vytvorením bezbariérového prostredia a poskytnutím sociálnej istoty a zodpovedajúcej starostlivosti. Okrem realizovania zákonom stanovených činností sa zameriavame na rozvoj klienta, jeho samostatnosť a integráciu do spoločenského diania. Cieľom zariadenia sociálnych služieb je vytvorenie štruktúrovaného denného programu pre klientov, ako aj podpora ich schopností s cieľom udržať čo najvyššiu kvalitu ich života.

Služby sú poskytované v kapacite:

- Domov sociálnych služieb – 7 prijímateľov sociálnych služieb
- Zariadenie pre seniorov – 41 prijímateľov sociálnych služieb
- Špecializované zariadenie – 18 prijímateľov sociálnych služieb

ZSS SAMARITÁNKA, n.o. Žarnovica

je v súčasnom období poskytované v tejto štruktúre:

- 15 lôžok - na celoročný pobyt na dobu neurčitú v Zariadení pre seniorov (ZPS)
- 6 lôžok - na celoročný pobyt na dobu neurčitú v Špecializovanom zariadení (ŠZ)
- 6 lôžok - na celoročný pobyt na dobu určitú v Zariadení opatrovateľskej služby (ZOS)
- 5 miest - kreslá na denný pobyt v zariadení

Toto zariadenie okrem iného ponúka ambulantnú službu v dennom stacionári. Podmienkou prijatia je posúdenie o odkázanosti na sociálnu službu denného stacionáru s minimálnym stupňom odkázanosti č. III.

Zariadenie SPODaSK v zmysle zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Centrum pre deti a rodiny

Názov organizácie: Centrum pre deti a rodiny Nová Baňa

Sídlo: Moyzesova 39, 968 01 Nová Baňa

Pracoviská na ktorých sa vykonáva pobytová forma opatrení SPODaSK:

Moyzesova 39, 968 01 Nová Baňa,

Nálepkova 13, 968 01 Nová Baňa,

Nemocničná 8, 968 01 Nová Baňa,

4 profesionálne náhradné rodiny, (mimo mesta Nová Baňa).

Kapacita zariadenia 48 detí a mladých dospelých (plnoletá FO, ktorej sa poskytuje starostlivosť v zariadení po dovŕšení 18. roku veku na základe dohody) pobytové opatrenia sú realizované v 4 samostatne usporiadaných skupinách, kapacita jednej skupiny je 10 detí a v 4 profesionálnych náhradných rodinách - spolu 8 detí.

Pracoviská na ktorých sa vykonáva ambulatná a terénna forma opatrení SPODaSK:

Bystrická 63, Žarnovica

1. Mája 4, Banská Štiavnica

Pracovisko administratívy: A. Kmeť 11, 968 01 Nová Baňa

Schválený počet zamestnancov 46.

Viac informácií na www.dednb.sk.

2.12.2. Legislatívne požiadavky v zmysle zákona č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách

Obec v zmysle §80 citovaného zákona poskytuje alebo zabezpečuje poskytovanie sociálnej služby v:

- 1. sociálnej služby v nízkoprahovom dennom centre, nocľahárni, zariadení pre seniorov, zariadení opatrovateľskej služby a v dennom stacionári,**
- 2. nízkoprahovej sociálnej služby pre deti a rodinu,**
- 3. opatrovateľskej služby,**
- 4. prepravnej služby,**
- 5. odľahčovacej služby,**
- 6. pomoci pri osobnej starostlivosti o dieťa,**
- 7. terénnej sociálnej služby krízovej intervencie.**

Nízkoprahové denné centrum

V nízkoprahovom dennom centre sa poskytuje sociálna služba počas dňa osobe, ktorá nemá zabezpečené nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb a ktorá nemá zabezpečené ubytovanie.

V nízkoprahovom dennom centre sa:

- poskytuje sociálne poradenstvo, pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov,
- utvárajú podmienky na prípravu stravy, výdaj stravy alebo výdaj potravín, vykonávanie nevyhnutnej základnej osobnej hygieny a na záujmovú činnosť.

Mesto Nová Baňa nezabezpečuje v zmysle citovaného zákona poskytovanie sociálnej služby v nízkoprahovom dennom centre, nakoľko nie je požiadavka na príslušnú sociálnu službu.

Nočľaháreň

Podľa § 25 citovaného zákona sa v nočľahárni poskytuje fyzickej osobe, ktorá nemá zabezpečené nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb a ktorá nemá zabezpečené ubytovanie alebo nemôže doterajšie bývanie užívať.

V nočľahárni sa poskytuje:

- ubytovanie poskytnutím prístrešia na účel prenocovania,
- sociálne poradenstvo,
- utvárajú podmienky na vykonávanie nevyhnutnej základnej osobnej hygieny,
- prípravu stravy, výdaj stravy alebo výdaj potravín.

Mesto Nová Baňa nezabezpečuje v zmysle citovaného zákona poskytovanie sociálnej služby v nočľahárni, nakoľko nie je požiadavka na príslušnú sociálnu službu.

Zariadenie pre seniorov

V zariadení pre seniorov sa poskytuje sociálna služba fyzickej osobe, ktorá dovŕšila dôchodkový vek a je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby jej stupeň odkázanosti je najmenej IV. podľa osobitného predpisu alebo fyzickej osobe, ktorá dovŕšila dôchodkový vek a poskytovanie sociálnej služby v tomto zariadení potrebuje z iných vážnych dôvodov.

Mesto Nová Baňa od 1.1.2023 poskytuje sociálnu službu – zariadenie pre seniorov. Z dôvodu starnutia obyvateľstva, ktoré vychádza z celoslovenského prieskumu, vzhľadom na demografickú krivku je vysoký predpoklad, že do budúcnosti bude ešte väčší problém s umiestňovaním ľudí, ktorí sú odkázaní na odbornú starostlivosť.

Mesto Nová Baňa plánuje rozšíriť kapacitu poskytovanej sociálnej služby zo súčasnej kapacity 20 miest na 40 miest.

Mimo mesta Nová Baňa v okruhu 20km sa nachádzajú 3 zariadenia pre seniorov.

Mesto Nová Baňa od 1.1.2023 poskytuje sociálnu službu v ZPS ÚSMEV.

Zariadenie opatrovateľskej služby

V zariadení opatrovateľskej služby sa poskytuje starostlivosť osobe s nepriaznivým zdravotným stavom, ktorej poskytovanie opatrovateľskej služby v domácnosti nerieši sociálnu situáciu. V zariadení opatrovateľskej služby sa poskytuje ubytovanie, pomoc pri úkonoch sebaobsluhy, stravovanie, ošetrovateľská starostlivosť, upratovanie, pranie, žehlenie a údržba bielizne.

Mesto Nová Baňa nemá zriadené zariadenie opatrovateľskej služby.

Denný stacionár

Denný stacionár pre seniorov je opatrovateľská služba v zariadení s denným pobytom, poskytovaná seniorom, ktorí žijú v rodinách s ekonomicky aktívnymi príslušníkmi rodiny, ktorí im nemôžu poskytnúť celodennú starostlivosť, ale nechcú ich umiestniť v zariadení sociálnych služieb, resp. čakajú v poradovníku na umiestnenie do zariadení sociálnych služieb. Tiež je určená seniorom, ktorí žijú sami, potrebujú kontakt s ľuďmi a vyplniť voľný čas. V dennom stacionári sa poskytuje pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby, sociálne poradenstvo, sociálna rehabilitácia, stravovanie, zabezpečuje pracovná terapia, záujmová činnosť.

Počas rokovania pracovnej skupiny bola vznesená požiadavka, aby sa Mesto Nová Baňa v budúcnosti zaoberalo myšlienkou zriadenia Denného stacionáru v meste Nová Baňa.

V meste Nová Baňa sa takéto zariadenie tohto času nenachádza.

Nízkoprahové denné centrum pre deti a rodinu

V nízkoprahovom dennom centre pre deti a rodinu sa poskytuje sociálna služba počas dňa osobe alebo rodine, ktorá je ohrozená sociálnym vylúčením alebo má obmedzenú schopnosť sa spoločensky začleniť a samostatne riešiť svoje problémy pre svoje životné návyky a spôsob života. V nízkoprahovom dennom centre pre deti a rodinu sa poskytuje sociálne poradenstvo a pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov a utvárajú podmienky na poskytovanie nevyhnutného ošatenia a obuvi a na záujmovú činnosť.

Mesto Nová Baňa nemá zriadené uvedené zariadenie.

Opatrovateľská služba

Mesto Nová Baňa poskytuje opatrovateľskú službu ako jednu z foriem sociálnej služby na území mesta Nová Baňa a mestských častiach v zmysle citovaného zákona. Mesto Nová Baňa poskytuje terénnu opatrovateľskú službu, ktorá sa poskytuje fyzickej osobe v jej prirodzenom sociálnom prostredí, t.j. v byte, v domácnosti. Výška úhrady za poskytnutú opatrovateľskú službu sa určuje v hodinách - 1,50 Eura za 1 hodinu v zmysle VZN mesta Nová Baňa o poskytovaní opatrovateľskej služby na území mesta Nová Baňa.

Dopyt a požiadavky po takejto forme sociálnej služby neustále vzrastá. Pribúda čoraz viac občanov odkázaných na poskytovanie opatrovateľskej služby. Je to tiež spôsobené tým, že je problém zabezpečiť občanom zariadenie, ktoré vyhovuje ich potrebám. Snahou Mesta je v rámci svojich možností vyhovieť všetkým žiadateľom o opatrovateľskú službu. Zároveň táto služba vo veľa prípadoch pôsobí aj ako medzistupeň pri umiestňovaní občanov do zariadení.

Mesto Nová Baňa je zapísané Banskobystrickým samosprávnym krajom do Registra poskytovateľov sociálnych služieb v zmysle zákona o sociálnych službách ako poskytovateľ nasledovných druhov sociálnych služieb: ▪ opatrovateľská služba.

Domáca opatrovateľská služba Domáca opatrovateľská služba je poskytovaná v zmysle § 41 zákona č. 448/2008 o sociálnych službách a je poskytovaná fyzickej osobe, ktorá:

1. je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby a jej stupeň odkázanosti je najmenej II podľa prílohy č. 3a uvedeného zákona,
2. je odkázaná na pomoci pri úkonoch sebaobsluhy, úkonoch starostlivosti o svoju domácnosť a základných sociálnych aktivitách podľa prílohy č. 4. uvedeného zákona.

Odkázanosť občana na poskytovanie domácej opatrovateľskej služby sa posudzuje na základe žiadosti občana. Zdravotnou a sociálnou posudkovou činnosťou je stanovený stupeň odkázanosti občana na pomoc inej fyzickej osoby a rozsah úkonov opatrovateľskej služby. Zdravotná posudková činnosť na účely posúdenia odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby je hodnotenie a posudzovanie zdravotného stavu fyzickej osoby, ktoré vykonáva zmluvný posudzujúci zdravotnícky pracovník. Výsledkom zdravotnej posudkovej činnosti je zdravotný posudok, ktorý obsahuje stupeň odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby a termín opätovného posúdenia zdravotného stavu fyzickej osoby. Sociálna posudková činnosť na účely posúdenia odkázanosti občana na sociálnu službu zahŕňa posudzovanie: – individuálnych predpokladov fyzickej osoby, – rodinného prostredia fyzickej osoby – prostredia, ktoré ovplyvňuje začlenenie fyzickej osoby do spoločnosti. Sociálna posudková činnosť sa realizuje návštevou v domácnosti žiadateľa o posúdenie odkázanosti na poskytovanie sociálnej služby a jej výsledkom je sociálny posudok, ktorý obsahuje zoznam úkonov sebaobsluhy podľa prílohy č.3 zákona o sociálnych službách, zoznam úkonov starostlivosti o svoju domácnosť a zoznam základných sociálnych aktivít podľa prílohy č.4 zákona o sociálnych službách, pri ktorých je fyzická osoba odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby v porovnaní s fyzickou osobou rovnakého veku a pohlavia bez zdravotného postihnutia alebo nepriaznivého zdravotného stavu. Sociálnu posudkovú činnosť vykonáva sociálny

pracovník mesta. Obsahom posudku je aj rozsah odkázanosti pri jednotlivých úkonoch, vyjadrený predpokladaným rozsahom hodín v rámci určeného rozpätia podľa prílohy č.3 písm. b). Na základe zdravotného a sociálneho posudku sa vyhotovuje Posudok o odkázanosti na sociálnu službu a Mesto Nová Baňa vydáva Rozhodnutie o odkázanosti občana na sociálnu službu. Rovnaký postup posúdenia odkázanosti občana na sociálnu službu je zachovaný aj v prípade, že občan žiada o posúdenie odkázanosti na poskytovanie starostlivosti v zariadení pre seniorov.

Občan, ktorý je na základe rozhodnutia Mesta Nová Baňa odkázaný na poskytovanie domácej opatrovateľskej služby môže požiadať o zabezpečenie poskytovania sociálnej služby a na základe žiadosti sa uzavrie zmluva o poskytovaní sociálnej služby – domácej opatrovateľskej služby. Suma úhrady za opatrovateľskú službu je stanovená vo výške 1,50 € za hodinu poskytnutej opatrovateľskej služby. Terénna opatrovateľská služba je zabezpečovaná prostredníctvom Mesta Nová Baňa a spoločnosti Opatríme Vás, n.o.

Výška platby za jednotlivý mesiac sa určí podľa skutočného rozsahu hodín poskytnutej opatrovateľskej služby prijímateľovi sociálnej služby. Po zaplatení úhrady za opatrovateľskú službu musí prijímateľovi opatrovateľskej služby zostať mesačne z jeho príjmu najmenej 1,65 násobok sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu ustanovenej zákonom o životnom minime. Ak prijímateľ opatrovateľskej služby nemá príjem alebo jeho príjem nepostačuje na platenie úhrady za opatrovateľskú službu, môže úhradu za opatrovateľskú službu alebo jej časť platiť aj iná osoba, alebo prechádza táto povinnosť na zaopatrené plnoleté deti alebo rodičov, ak sa ich príjem neposudzuje spoločne s príjmom prijímateľa opatrovateľskej služby. Zaopatreným plnoletým deťom alebo rodičom po zaplatení úhrady za opatrovateľskú službu musí tiež mesačne zostať 1,65 násobok sumy životného minima ustanovenej zákonom o životnom minime. S mestom Nová Baňa uzatvoria zmluvu o platení úhrady alebo čiastočnej úhrady za opatrovateľskú službu. Ak prijímateľovi opatrovateľskej služby nevznikne povinnosť platiť úhradu za opatrovateľskú službu alebo jej časť a táto povinnosť nevznikne ani zaopatreným plnoletým deťom alebo rodičom a prijímateľ opatrovateľskej služby zomrie, nezaplatená úhrada za opatrovateľskú službu alebo jej časť je pohľadávka Mesta Nová Baňa, ktorá sa uplatňuje v konaní o dedičstve.

Domáca opatrovateľská služba je terénna forma sociálnej služby a poskytuje sa v domácnosti klienta. V súčasnosti poskytuje Mesto Nová Baňa opatrovateľskú službu približne 23 občanom, ktorí sú odkázaní na pomoc inej osoby. U všetkých klientov bola posúdená ich odkázanosť na poskytovanie opatrovateľskej služby v zmysle zákona o sociálnych službách.

Terénna opatrovateľská služba je zabezpečovaná prostredníctvom Mesta Nová Baňa a Opatríme Vás, n.o.

Prepravná služba

Prepravná služba je sociálna služba poskytovaná fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím odkázanej na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom alebo fyzickej osobe s nepriaznivým zdravotným stavom s obmedzenou schopnosťou pohybu po rovine alebo po schodoch a obmedzenou schopnosťou orientácie.

Prepravná služba zahŕňa:

- prepravu osoby zdravotne a telesne postihnutej
- prepravu osoby na invalidnom vozíku
- poskytnutie asistenta počas prepravy
- poskytnutie zdravotníckych pomôcok počas vyšetrenia:- invalidný vozík, chodítko na podporu chôdze
- zabezpečenie asistenčnej služby, ktorá je súčasťou operačného strediska a prepravnej služby
- poskytnutie asistenta počas prepravy
- sprevádzanie pacientov počas vyšetrenia v 2 zdravotníckych zariadeniach.

Mesto Nová Baňa nezabezpečuje poskytovanie prepravnej služby. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny poskytuje príspevok na taxík, ktorý je vo veľkej miere využívaný. Od októbra 2019 začalo Mesto Nová Baňa poskytovať sociálnu službu – sociálny taxík, kde klientom prispieva na prepravu v rámci mesta Nová Baňa.

Odl'ahčovacia služba

Zo stretnutia s pracovnou skupinou vzišla potreba o zriadenie takejto služby. Mesto do budúcnosti bude hľadať spôsoby, aby takáto služba bola v meste poskytovaná. Odl'ahčovacia služba je sociálna služba poskytovaná fyzickej osobe, ktorá opatruje fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorou sa poskytuje alebo zabezpečuje fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím sociálna služba počas obdobia, v ktorom fyzická osoba, ktorá opatruje, nemôže opatrovanie vykonávať. Cieľom odl'ahčovacej služby je umožniť fyzickej osobe, ktorá opatruje, nevyhnutný odpočinok na účel udržania jej fyzického zdravia a duševného zdravia a prevencie jeho zhoršenia. Za „opatrovanie“ sa považuje peňažný príspevok na opatrovanie priznaný príslušným Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny.

Mesto Nová Baňa tohto času neposkytuje, ani nezabezpečuje poskytovanie odl'ahčovacej služby.

Pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa

Pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa je terénna sociálna služba poskytovaná rodičovi dieťaťa alebo inej fyzickej osobe, ktorá má dieťa zverené do osobnej starostlivosti na základe rozhodnutia súdu, ak nemôže zabezpečiť sama alebo s pomocou rodiny riadnu starostlivosť o

dieťa a nie sú ďalšie dôvody, pre ktoré je potrebné v záujme dieťaťa postupovať podľa osobitného predpisu.

Podpora zosúladzovania rodinného života a pracovného života je na účely tohto zákona ambulatná sociálna služba alebo terénna sociálna služba poskytovaná rodičovi dieťaťa alebo inej fyzickej osobe, ktorá má dieťa zverené do osobnej starostlivosti na základe rozhodnutia súdu, v čase prípravy rodiča alebo inej fyzickej osoby, ktorá má dieťa zverené do osobnej starostlivosti na základe rozhodnutia súdu, na trh práce a v čase ďalších aktivít spojených so vstupom alebo návratom na trh práce.

Mesto Nová Baňa tohto času neposkytuje, ani nezabezpečuje poskytovanie pomoci pri osobnej starostlivosti o dieťa.

Terénna sociálna služba krízovej intervencie

Terénna sociálna služba krízovej intervencie sa poskytuje na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie fyzickej osoby. Sociálne služby krízovej intervencie môžu mať nízkoprahový charakter.

Za sociálnu službu, ktorá má nízkoprahový charakter, sa považuje sociálna služba, ktorá je pre fyzickú osobu ľahko dostupná najmä vzhľadom na miesto, v ktorom sa fyzická osoba zdržiava, a na výšku úhrady za sociálnu službu. Sociálna služba sa poskytuje anonymne bez preukazovania identity tejto fyzickej osoby dokladom totožnosti a bez ohľadu na prejavy požitia návykovej látky. Cieľom sociálnej služby s nízkoprahovým charakterom je uľahčiť fyzickej osobe kontakt so sociálnym prostredím, prístup k sociálnym službám alebo k podpore a pomoci poskytovanej podľa osobitných predpisov, a tým podporiť jej začlenenie do spoločnosti.

Terénna sociálna služba krízovej intervencie sa poskytuje fyzickej osobe v nepriaznivej sociálnej situácii a jej obsahom je činnosť zameraná na vyhľadávanie takýchto fyzických osôb, odborné činnosti, obslužné činnosti a ďalšie činnosti zamerané najmä na vykonávanie preventívnej aktivity, poskytovanie sociálneho poradenstva, sociálnej rehabilitácie, pomoci pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov a utváranie podmienok na výdaj stravy alebo výdaj potravín.

Mesto Nová Baňa tohto času neposkytuje, ani nezabezpečuje poskytovanie terénnej sociálnej služby krízovej intervencie.

2.12.3. Prehľad poskytovaných sociálnych služieb Mestom Nová Baňa

Jednou z foriem sociálnej pomoci pre ľudí v nepriaznivej sociálnej situácii sú sociálne služby, ktoré sú poskytované na základe zákona o sociálnych službách. Cieľom zákona tohto

zákona je podporovať sociálne začlenenie občanov a uspokojovať sociálne potreby ľudí v nepriaznivej sociálnej situácii. Sociálne služby sa zameriavajú najmä na prevenciu vzniku nepriaznivej sociálnej situácie, riešenie nepriaznivej sociálnej situácie alebo zmiernenie nepriaznivej sociálnej situácie fyzickej osoby, rodiny alebo komunity, zachovanie, obnovu alebo rozvoj schopnosti fyzickej osoby viesť samostatný život a na podporu jej začlenenia do spoločnosti, prevenciu sociálneho vylúčenia, riešenie krízovej sociálnej situácie fyzickej osoby a rodiny.

Mesto Nová Baňa v rámci sociálnej starostlivosti:

- poskytuje sociálnu službu – zariadenie pre seniorov
- poskytuje opatrovateľskú službu,
- poskytuje vecnú a finančnú pomoc pre činnosť jedného denného centra seniorov navštevujúceho cca 110 seniorov,
- poskytuje pomoc občanom mesta, ktorí sa dostali v dôsledku mimoriadnych životných situácií do hmotnej núdze, a to formou jednorazovej dávky sociálnej pomoci, jednorazových dávok pre deti a sociálnych pôžičiek,
- vykonáva osobitného príjemcu dávok a prídavkov na deti zanedbávajúcich povinnú školskú dochádzku,
- poskytuje sociálnu službu – sociálny taxík.

Denné centrum seniorov Lipa

Mesto aktívne spolupracuje s miestnymi seniormi a zdravotne postihnutými a podporuje ich činnosti. Jednota dôchodcov Slovenska, Zväz protifašistických bojovníkov, Zväz zdravotne postihnutých využívajú v sociálnej oblasti Denné centrum seniorov LIPA, ktoré organizuje veľa zaujímavých aktivít pre seniorov s cieľom poskytnúť pomoc pre seniorov a zdravotne postihnutých, aktívne zapájať seniorov do diania života v meste, v sebarealizácii, nadväzovaní kontaktov a podobne. V súčasnosti je v dennom centre zapísaných približne 110 fyzických osôb, ktoré dovŕšili dôchodkový vek. Mesto hradí Dennému centru seniorov LIPA výdavky na energie, vodné a stočné, poštovné a telekomunikačné poplatky + internet, prepravné na poznávací zájazd, mzdy a odvody pre predsedníčku a upratovačku DCS LIPA. Jednote dôchodcov Slovenska sú poskytnuté dotácie na zájazdy. Zo strany mesta Nová Baňa je činnosť denných centier monitorovaná a je sledované efektívne vynakladanie finančných prostriedkov. Pomoc zdravotne postihnutým mesto realizuje prostredníctvom dotácií ZO Slovenského zväzu zdravotne postihnutých na dopravu na zájazdy spojené s poznávaním histórie a krás Slovenska.

Na území mesta pôsobia tiež tieto organizácie:

- ZO Jednota dôchodcov na Slovensku, ktorá má 97 členov
- ZO Slovenský zväz zdravotne postihnutých na Slovensku, počet členov 202
- Slovenský zväz protifašistických bojovníkov s počtom členov 21

2.13. Sociálna charakteristika obyvateľstva

2.13.1. Rodinné prídavky – osobitný príjemca

Mesto Nová Baňa je osobitným príjemcom rodinných prídavkov na deti, ktoré zanedbávajú povinnú školskú dochádzku v zmysle § 12, ods.2 zákona č. 600/2003 Z.z. o prídavku na dieťa a o zmene a doplnení zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších zmien a doplnkov.

2.13.2. Pomoc v hmotnej a sociálnej núdzi

Zákon č. 417/2013 Z.z. o pomoci v hmotnej núdzi

Mesto Nová Baňa poskytuje pre občanov s trvalým pobytom v meste Nová Baňa v zmysle zákona č. 417/2013 Z.z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a doplnkov jednorazovú dávku v hmotnej núdzi (ďalej len "JDvHN"). Zákon taxatívne vymedzuje, čo sa považuje za mimoriadne výdavky na účely poskytovania JDvHN. Sú to výdavky na nevyhnutné ošatenie, základné vybavenie domácnosti, zakúpenie školských potrieb pre nezaopatrované dieťa a na mimoriadne liečebné náklady. Základným vybavením domácnosti je posteľ a stoličky podľa počtu členov rodiny, stôl, chladnička, sporák, varič, vykurovacie teleso, palivo, pračka, periny a posteľná bielizeň, bežný kuchynský riad, rádioprijímač. Mesto môže poskytnúť JDvHN občanovi v hmotnej núdzi a fyzickým osobám, ktoré sa s občanom v hmotnej núdzi spoločne posudzujú, ktorým sa vypláca dávka a príspevky, najmä na úhradu mimoriadnych výdavkov. V praxi to znamená, že občanom s trvalým pobytom v meste Nová Baňa, (rodiny s deťmi, seniori, občania zdravotne postihnutí a pod.), ktorí sú v stave hmotnej a sociálnej núdze, nemôže byť v zmysle hore uvedeného zákona poskytnutá jednorazová dávka v hmotnej núdzi, pokiaľ nie sú poberateľmi dávky v hmotnej núdzi prostredníctvom Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. Mesto Nová Baňa poskytuje takýmto občanom dávku z rozpočtu mesta.

V školskom roku 2022/2023 bola schválená dotácia na podporu stravovacích návykov pre 403 detí. Dotácia na podporu výchovy k plneniu školských povinností dieťaťa ohrozeného sociálnym vylúčením bola v školskom roku 2022/2023 poskytnutá 5 deťom.

V roku 2023 bolo podaných 43 žiadostí o pomoc v hmotnej núdzi. Žiadosti boli predložené komisii rozvoja, sociálnej a bytovej pri MsZ v Novej Bani. Väčšinou žiadatelia požadovali palivové drevo. Vyhovené bolo 21 žiadateľom. Ostatným žiadateľom, ktorí neboli uspokojení, bola poskytnutá pomoc vo forme potravín zo zbierky „Podel' sa a pomôž“, ktorú organizuje Mesto v spolupráci s LIDL SR v.o.s..

3. Strategická časť

3.1. SWOT analýzy a definovanie priorít

Nasledujúce SWOT analýzy sa zameriavajú na silné, slabé stránky, príležitosti a riziká prioritných rozvojových oblastí. Na ich základe budú formulované hlavné rozvojové ciele.

Analýza príležitostí a rizík - O-T

O – T analýza umožňuje rozlíšiť atraktívne príležitosti v meste, ktoré skrýva potenciál územia a ktoré môžu meste priniesť výhody pri dosahovaní vyváženého rastu. V rámci analýzy SWOT sa mesto koncentruje na identifikáciu potenciálnych príležitostí – existencia stabilného hospodárskeho prostredia, kvalitné životné prostredie, prírodný potenciál, historicko-kultúrne hodnoty, rozvinutá sieť inštitúcií verejných služieb, objekty cestovného ruchu.

Analýza silných a slabých stránok – S-W analýza

Hodnotenie vplyvu vonkajších činiteľov, vykonávané so zámerom stanoviť ciele mesta, musí byť doplnené rozborom vnútorných činiteľov. Viaceré regióny dnes aj poznajú príležitosti, ktoré im potenciál ponúka, avšak chýba im schopnosť ich využiť. Na základe analýzy silných a slabých stránok vie mesto stanoviť, čo je z hľadiska súčasnej a očakávanej situácie perspektívne. Za dôležité znaky konkurenčnej slabosti sa považuje – strácanie pozície voči konkurenčným regiónom, nedostatok finančných zdrojov na rozvoj, klesajúca demografická krivka, vysoká nezamestnanosť, zlý technický stav základnej infraštruktúry a i.

Swot analýza– Deti, mládež a rodina

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - zariadenia krízovej intervencie a subjekty vykonávajúce krízovú intervenciu - existencia jaslí a materských centier - spolupráca verejných a neverejných poskytovateľov sociálnych služieb - rozbiehajúce sa sieťovanie organizácií venujúcich sa deťom, mládeži a rodinám - dotačný systém samosprávy a VÚC - poskytovanie mestských priestorov pre aktivity a organizácie pôsobiace v tejto oblasti - dostupné športoviská počas celého roka - Mládežnícky parlament Mesta Nová Baňa 	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatočná vzájomná informovanosť sieťovanie a spolupráca subjektov pôsobiacich v oblasti sociálnych služieb pre deti, mládež a rodinu - absencia centier včasnej intervencie - nedostatočná terénna sociálna práca v rodinách - slabo rozpracovaná krízová intervencia v sociálnej práci - nedostatok preventívnych a terapeutických programov - nedostatok personálnych a priestorových kapacít pre inklúziu zdravotne znevýhodnených detí a ich rodičov
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - vytvorenie platformy pre sieťovanie subjektov pôsobiacich v oblasti sociálnych služieb pre deti, mládež a rodiny - programové obdobie 2019 – 2023 možnosť financovania projektov v sociálnej oblasti z EŠIF - etablovanie absentujúcich sociálnych služieb pre rodiny s deťmi - podpora organizácií vykonávajúcich prácu s deťmi a rodinou - budovanie komunitných centier, rozvoj komunitných aktivít v jednotlivých častiach mesta - rešpektovanie potrieb zdravotne znevýhodnených detí (napr. pri revitalizácii detských ihrísk) z - lepšenie informovanosti obyvateľov o poskytovaných sociálnych službách 	<ul style="list-style-type: none"> - nestabilná legislatíva - nedostatočné a nestabilné financovanie sociálnych služieb - nárast počtu detí so zdravotným a mentálnym postihnutím a poruchami správania - negatívny demografický vývoj

Swot analýza - Seniori

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - existujúca sieť sociálnych služieb pre seniorov - spolupráca subjektov zabezpečujúcich sociálne služby pre seniorov - uspokojivé informačné toky samosprávy pre seniorov - osvetové a preventívne aktivity, spoločenské, kultúrne a športové akcie pre seniorov - zľavy na vstupnom pre seniorov na mestské podujatia a do mestských zariadení - činnosť Jednoty dôchodcov Slovenska - činnosť DCS Lipa - činnosť ZO SZZP - činnosť Rady seniorov - terénna opatrovateľská služba - zariadenie pre seniorov ÚSMEV - poskytovanie priestorov v majetku mesta pre rôzne aktivity cieľovej skupiny 	<ul style="list-style-type: none"> - absencia terénnej opatrovateľskej služby počas víkendov - absencia špecializovaného denného stacionára, resp. špecializovanej služby/zariadenia pre seniorov (pre seniorov s psychiatrickými ochoreniami, neprispôsobivých a agresívnych a pod.) - nedostatočné poskytovanie odľahčovacej služby a nízke povedomie o nej - cenovo, kapacitne a/alebo kvalitatívne nedostatočné služby v pobytových a denných zariadeniach pre seniorov vzhľadom na zvyšujúci sa počet seniorov - nízke povedomie obyvateľov o možnostiach poskytovania sociálnych služieb pre seniorov - nedostatočné špecializované poradenstvo pre rodinných príslušníkov seniorov - nedostatok dobrovoľníkov v službách pre seniorov - nízka angažovanosť aktívnych seniorov v dobrovoľníckych aktivitách
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - podpora rozvoja nedostatočných a absentujúcich sociálnych služieb pre seniorov - programové obdobie 2019 – 2023, možnosť financovania projektov v sociálnej oblasti z EŠIF - realizácia Programu aktívneho starnutia - zapojenie seniorov do dobrovoľníctva - podpora dobrovoľníctva v službách pre seniorov - mapovanie potrieb seniorov, ktorí sú v domácom prostredí 	<ul style="list-style-type: none"> - starnúca populácia - nestabilná legislatíva - nestabilné a nedostatočné financovanie sociálnych služieb - cenovo neprístupné služby pre niektorých seniorov - nízke právne povedomie a slabá ochrana seniorov pred „šmejdmi“ a inými podvodnými konaniami - odliv personálnych kapacít (opatrovateľky, ošetrovateľky a pod.) do zahraničia z dôvodu nízkeho platového ohodnotenia

Swot analýza - Občania so zdravotným postihnutím

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - fungovanie centier špeciálnopedagogického poradenstva - absencia agentúry podporovaného zamestnávania ZŤP osôb v meste a nedostatok adekvátnych pracovných - aktívny prístup samosprávy pri zabezpečovaní bezbariérovosti verejných priestranstiev a komunikácií a zavádzaní orientačných systémov - aktívny prístup ostatných inštitúcií 	<ul style="list-style-type: none"> - absencia dôležitých sociálnych služieb pre osoby so ZP v meste (služba včasnej intervencie, zariadenie podporovaného bývania, špecializované zariadenia a iné) - nedostatok chránených dielní - chýba zmapovanie početnosti tejto cieľovej skupiny - obmedzené priestory pre aktivity organizácií pôsobiacich v oblasti sociálnych služieb pre osoby so ZP - nedostatok personálnych a priestorových kapacít pre inklúziu zdravotne znevýhodnených detí - nedostatočné zohľadňovanie potrieb osôb so ZP (napr. vozičkárov) pri verejných podujatiach v meste - nedostatočná osвета a informovanosť o právach občanov so ZP - údržba komunikácií a chodníkov (nielen zimná) nezohľadňujúca potreby osôb so ZP - absencia agentúry podporovaného zamestnávania ZŤP osôb v meste a nedostatok adekvátnych pracovných
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - zosieťovanie subjektov, ktoré sa venujú problematike osôb so ZP - koordinácia ich činnosti prostredníctvom pracovnej skupiny vytvorenej samosprávou - zmapovanie potrieb osôb so ZP a ich rodín - programové obdobie 2018 – 2023, možnosť financovania projektov v sociálnej oblasti z EŠIF - podpora absentujúcich služieb pre osoby so ZP - osвета a zlepšenie informovanosti o potrebách osôb so ZP 	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatočné a nestabilné financovanie sociálnych služieb - sociálne vylúčenie osôb so ZP (aj z dôvodu pretrvávajúcich fyzických bariér v prostredí) - obmedzené možnosti osôb so ZP pri uplatnení sa na otvorenom trhu práce - nízky záujem spoločnosti a politikov o začlenenie osôb so ZP do bežného života - nerešpektovanie legislatívnych požiadaviek na bezbariérovosť pri novostavbách

Swot analýza – Bytová problematika

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - mesto Nová Baňa disponuje s bytmi so štandardným vybavením - mesto disponuje so sociálnymi bytmi v bytovom dome A2, A3 a A4 na sídlisku Pod sekvojou 	<ul style="list-style-type: none"> - absencia krízového bývania, najmä pre rodiny s deťmi - nedostatok štartovacích bytov pre mladých - mesto nemá k dispozícii vhodnú lokalitu na výstavbu „sociálnych bytov“
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - programové obdobie 2019 – 2023 – možnosť financovania krízového bývania z EŠIF - spracovanie koncepcie riešenia sociálneho bývania v meste - riešenie ubytovania rodín a osamelých rodičov v krízových situáciách - budovanie sociálnych bytov pre nízkopříjmové rodiny s deťmi, jednotlivcov a seniorov - lokalizácia sociálnych bytov do rôznych častí mesta - pozitívne ovplyvňovanie verejnej mienky na umiestňovanie sociálnych bytov v rôznych lokalitách mesta 	<ul style="list-style-type: none"> - nárast chudoby a s tým súvisiaci dopyt po sociálnom bývaní - ekonomické hľadisko riešenia bytovej problematiky (ekonomická efektívnosť) - nárast počtu neplatičov, nárast dlhu mesta - odmietanie sociálneho bývania občanmi mesta - nárast počtu ľudí bez prístrešia - legislatívne obmedzenie možností využívania bytov postavených zo ŠFRB - nedostatok politickej vôle riešiť túto problematiku

Sumárna SWOT analýza všetkých cieľových oblastí

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - existencia viacerých zariadení sociálnych služieb a činnosť verejných aj neverejných poskytovateľov sociálnych služieb na území mesta - vzájomná spolupráca verejných a neverejných subjektov pôsobiach na území mesta v sociálnej oblasti a začínajúce sieťovanie 	<ul style="list-style-type: none"> - absencia niektorých dôležitých sociálnych služieb na území mesta a z toho vyplývajúca neschopnosť vytvoriť fungujúcu sociálnu sieť pre jednotlivé cieľové skupiny - nedostatočná kapacita v existujúcich zariadeniach - cenová nedostupnosť niektorých služieb

<ul style="list-style-type: none"> - záujem samosprávy hľadať systémové riešenia na základe poznania potrieb obyvateľov - finančná a nefinančná podpora mesta Nová Baňa neverejným subjektom - fungovanie viacero informačných zdrojov samosprávy dostupným všetkým obyvateľom mesta - široká škála verejných podujatí zameraných na osvetu, prevenciu chorôb a sociálne patologických javov, podporu zdravého životného štýlu ako aj aktivít podporujúcich sociálnu inklúziu - aktívny prístup samosprávy pri zabezpečovaní bezbariérovosti verejných priestranstiev a komunikácií a zavádzaní orientačných systémov - byty vo vlastníctve mesta 	<ul style="list-style-type: none"> pre nízkoprájmové skupiny občanov - nedostatočná vzájomná integrovanosť a sieťovanie organizácií a iných subjektov pôsobiacich v oblasti sociálnych služieb - nedostatočné zmapovanie početnosti a potrieb niektorých cieľových skupín - chýbajúce koncepcie/stratégie riešenia viacerých okruhov v rámci soc. oblasti (stratégia riešenia problematiky marginalizovaných komunit, koncepcia riešenia sociálneho bývania v meste, jednotné pravidlá pre zabezpečenie odľahčovacej služby a iné) - nedostatočná terénna sociálna práca a krízová intervencia - nedostatočné a nízko ohodnotené odborné personálne kapacity v sociálnej oblasti - nedostatočné podmienky pre osamostatnenie sa a integráciu ZŤP osôb (zamestnávanie, podporované bývanie) a sociálnu inklúziu obyvateľov z MRK a občanov v ťažkej životnej situácii“ (sociálne bývanie, sociálny podnik a pod.) - nedostatočná úroveň dobrovoľníctva a nevyužitý potenciál komunity - nedostatočné bytové kapacity pre rodiny a jednotlivcov v kríze, pre mladých (štartovacie byty) - absencia krízového bývania, najmä pre rodiny s deťmi
<p>Príležitosti</p>	<p>Ohrozenia</p>
<ul style="list-style-type: none"> - zmapovanie cieľových skupín, ktorých početnosť nie je zrejmá - etablovanie absentujúcich sociálnych služieb na území mesta - zvýšenie dostupnosti sociálnych služieb prostredníctvom terénnej sociálnej práce - rozvoj komunitných služieb poskytovaných terénnou a ambulatnou formou - vytvorenie fungujúcej siete sociálnych služieb založenej na skutočnom dopyte a uspokojení potrieb občanov 	<ul style="list-style-type: none"> - demografický vývoj starnutie populácie - nárast chudoby - nezamestnanosť, následná zhoršená finančná situácia obyvateľov - nestabilná legislatíva - nestabilné a nedostatočné financovanie sociálnych služieb - nárast počtu detí so zdravotným postihnutím, s poruchami správania a špeciálnymi výchovnými potrebami - cenovo neprístupné služby v porovnaní s príjmom niektorých skupín

<ul style="list-style-type: none">- vytvorenie platformy pre sieťovanie organizácií a iných subjektov pôsobiacich v oblasti sociálnych služieb, vytváranie partnerstiev- nastavenie jednotných a (transparentných) pravidiel poskytovania sociálnych služieb zo strany samosprávy so zvýšením spoluzodpovednosti prijímateľov sociálnych služieb za riešenie ich problémov- tvorba stratégií/koncepcií na riešenie jednotlivých okruhov problémov v spolupráci s ďalšími subjektmi- monitorovanie potrieb obyvateľov a komún- podpora komunitných aktivít v jednotlivých častiach mesta, posilňovanie občianskej zodpovednosti, využitie potenciálu komunity- rozvoj koordinovaného dobrovoľníctva programové obdobie 2019 – 2023, možnosť financovania projektov v sociálnej oblasti z EŠIF- skvalitňovanie poskytovania informácií pre širokú verejnosť o dostupnosti sociálnych služieb	<ul style="list-style-type: none">- pretrvávajúca bariérovosť vo vzťahu k občanom so ZP- povedomie spoločnosti – obyvatelia mesta necítia potrebu reagovať na fungovanie a riešenie sociálnych služieb v meste, pokiaľ sa ich to priamo netýka- odliv odborných personálnych kapacít do zahraničia z dôvodu ich nízkeho finančného ohodnotenia- nedostatočná informovanosť prijímateľov sociálnych služieb, nízke právne povedomie- zneužívanie sociálnych výhod niektorými občanmi, pasivita niektorých prijímateľov sociálnych služieb- nezáujem niektorých subjektov o spoluprácu, strach z konkurencie- negatívne dôsledky nezodpovedného správania sa závislých klientov (zadlženosť, šírenie chorôb a pod.)
--	---

Hlavná priorita komunitného plánu:

Neustále rozvíjať širokú paletu sociálnych služieb poskytovaných v meste. Dbať o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov mesta.

Priorita č. 1:

SOCIÁLNE SLUŽBY NA RIEŠENIE NEPRIAZNIVEJ SITUÁCIE Z DÔVODU ŤAŽKÉHO ZDRAVOTNÉHO POSTIHNUTIA, NEPRIAZNIVÉHO ZDRAVOTNÉHO STAVU ALEBO Z DÔVODU DOVRŠENIA DÔCHODKOVÉHO VEKU

A: ROZVOJ POBYTOVÝCH SOCIÁLNYCH SLUŽIEB V ZARIADENIACH SOCIÁLNYCH SLUŽIEB - pre fyzické osoby odkázané na pomoc inej fyzickej osoby a pre fyzické osoby, ktoré dovršili dôchodkový vek

CIEĽ č. 1	Podporovať poskytovateľov sociálnych služieb, ktorí pôsobia na území mesta Nová Baňa		
Opatrenie:	Pokračovať v spolupráci s DSS Hrabiny. Pokračovať v spolupráci s Banskobystrickým samosprávnym krajom.		
Úlohy /popis východiska opatrenia/ charakteristika opatrenia	Domov sociálnych služieb Hrabiny, zriadený Banskobystrickým samosprávnym krajom poskytuje sociálne služby na území mesta Nová Baňa, na ul. Rekreačná 6393/60 (Domov sociálnych služieb, Rehabilitačné stredisko, Zariadenie podporovaného bývania, Špecializované zariadenie). Podporovať ich v činnosti poskytovania sociálnych služieb. Podporovať vzájomnú spoluprácu medzi Mestom a DSS – vzájomná interakcia v oblasti kultúry, športu, vzdelávania, poradenstva, integrity.		
Zdroje financovania	Rozpočet mesta	rok 2024	0,- Eur
		rok 2025	0,- Eur
Zodpovednosť	MsÚ Nová Baňa – oddelenie správne		
Termín	trvale		

CIEĽ č. 2	Poskytovať pobytovú sociálnu službu – zariadenie pre seniorov		
Opatrenie:	Poskytovať sociálnu službu v Zariadení pre seniorov ÚSMEV, so sídlom Moyzesova 10, Nová Baňa, ktoré je vo vlastníctve Mesta Nová Baňa.		
Úlohy /popis východiska opatrenia/ charakteristika opatrenia	Zabezpečiť poskytovanie sociálnej služby fyzickej osobe, ktorá dovŕšila dôchodkový vek a je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby a má najmenej IV. stupeň odkázanosti podľa osobitného predpisu alebo fyzickej osobe, ktorá dovŕšila dôchodkový vek a poskytovanie sociálnej služby v tomto zariadení potrebuje z iných vážnych dôvodov. Zabezpečiť plnohodnotný život seniorom v ZPS ÚSMEV, cenovo dostupnú a kvalitnú sociálnu službu. Udržať poskytovanie sociálnej služby s kapacitou 20 lôžok podľa súčasného modelu zariadenia sociálnych služieb.		
Zdroje financovania	Rozpočet mesta	rok 2024	13 509,- Eur
	Príspevok MPSVaR	rok 2024	169 680,- Eur
	Prijímateľ sociálnych služieb	rok 2024	139 000,- Eur
Zodpovednosť	Zodpovednosť MsÚ Nová Baňa – oddelenie správne		
Termín	trvale		

CIEĽ č. 3	Rozšíriť kapacitu Zariadenia pre seniorov ÚSMEV		
Opatrenie:	Poskytovať sociálnu službu vo vyššej kapacite prijímateľov sociálnych služieb v Zariadení pre seniorov ÚSMEV, so sídlom Moyzesova 10, Nová Baňa, ktoré je vo vlastníctve Mesta Nová Baňa.		
Úlohy /popis východiska opatrenia/ charakteristika opatrenia	Súčasná kapacita ZPS ÚSMEV je 20 klientov. Zámerom je zvýšenie kapacity pobytovej sociálnej služby v ZPS ÚSMEV zo súčasných 20 miest na maximálnu kapacitu – 40 miest, z dôvodu zvýšeného záujmu obyvateľov mesta zostať v mieste trvalého bydliska. Vypracovanie štúdie alebo projektovej dokumentácie v roku 2024. Demografický vývoj predpokladá starnutie obyvateľstva, zvyšovanie priemerného veku, ako aj zvyšovanie odkázanosti.		
Zdroje financovania	Rozpočet mesta	rok 2024	10 000,- Eur
	ŠFRB	rok 2024	0,- Eur
Zodpovednosť	Zodpovednosť MsÚ Nová Baňa – oddelenie správne		
Termín	2024 - 2028		

B: PODPORA ZOTRVANIA OBČANOV V PRIRODZENOM PROSTREDÍ ROZVOJOM TERÉNNYCH SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

CIEĽ č. 1	OPATROVATEĽSKÁ SLUŽBA Zabezpečiť plnohodnotný život seniorov a hendikepovaných občanov mesta v domácom prostredí. Zabezpečiť pre zdravotne postihnutých dostatočne, cenovo dostupné a kvalitné sociálne služby umožňujúce im prežiť napriek zdravotnému hendikepu plnohodnotný život.
Opatrenie:	Udržanie súčasného rozsahu opatrovateľskej služby a sústavne zvyšovať jej kvalitu a dostupnosť. Zabezpečenie dostatočnej kapacity opatrovateľskej služby vzhľadom na potreby občanov, podpora zotrvania klienta v prirodzenom prostredí .
Úlohy /popis východiska opatrenia/ charakteristika opatrenia	Vzhľadom na nedostatkovosť tejto služby a na demografický vývoj populácie je potrebné plánovať posilnenie kapacity kvalitnej opatrovateľskej služby. Táto služba umožňuje občanovi zotrvať čo najdlhšie v prirodzenom prostredí. Zo strany občanov je výrazný dopyt po terénnej sociálnej službe v prirodzenom rodinnom prostredí. Verejne prezentovať činnosť opatrovateľskej služby v záujme šírenia dobrého mena. Zapojiť sa do spolupráce so spoločnosťou Opatríme Vás n.o. z pohľadu šetrenia finančných prostriedkov na opatrovateľskú službu.
Zdroje financovania	Rozpočet mesta Nová Baňa rok 2024 97 180,- Eur
Zodpovednosť	Zodpovednosť MsÚ Nová Baňa – oddelenie správne
Termín	trvale
CIEĽ č. 2	Podporovať neverejných poskytovateľov sociálnych služieb, ktorí pôsobia v územnom obvode mesta Nová Baňa v oblasti prepravnej služby
Opatrenie:	Zabezpečenie prepravnej služby pre občanov s ťažkým zdravotným postihnutím a seniorov.
Úlohy /popis východiska opatrenia/ charakteristika opatrenia	Zdostupniť fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím odkázanej na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom, seniorom alebo fyzickej osobe s nepriaznivým zdravotným stavom s obmedzenou schopnosťou pohybu po rovine alebo po schodoch a obmedzenou schopnosťou orientácie, prepravnú službu prostredníctvom neverejného poskytovateľa.
Zdroje financovania	Rozpočet mesta Nová Baňa rok 2024 0,- Eur
Zodpovednosť	Zodpovednosť MsÚ Nová Baňa – oddelenie správne
Termín	trvale

CIEĽ č. 3	Poskytovať seniorom službu Sociálny taxík		
Opatrenie:	Zabezpečiť seniorom mesta službu Sociálny taxík		
Úlohy /popis východiska opatrenia/ charakteristika opatrenia	Podporiť seniorov v ich domácom prostredí – v súlade s VZN mesta Nová Baňa č. 4/2019 zo dňa 19. 08. 2019 o poskytovaní služby – sociálny taxík na území mesta Nová Baňa. Znížiť výdavky na prepravu u seniorov mesta, umožniť im pohodlnejší a flexibilnejší spôsob dopravy v rámci územia mesta Nová Baňa.		
Zdroje financovania	Rozpočet mesta Nová Baňa	rok 2024	7 200,- Eur
Zodpovednosť	Zodpovednosť MsÚ Nová Baňa – oddelenie správne		
Termín	trvale		

CIEĽ č. 4	Rozšíriť ponuku podpory poskytovaných služieb seniorom a zdravotne znevýhodneným osobám		
Opatrenie:	Zabezpečiť možnosť stravovania sa v ZPS ÚSMEV seniorom a zdravotne znevýhodneným osobám		
Úlohy /popis východiska opatrenia/ charakteristika opatrenia	Podporiť seniorov a zdravotne znevýhodnené osoby v ich domácom prostredí – pomôcť im zabezpečiť odber a dovoz stravy zo ZPS ÚSMEV celoročne. V roku 2024 rozšíriť ponuku pre seniorov – možnosť odoberania stravy zo ZPS ÚSMEV.		
Zdroje financovania	Rozpočet mesta Nová Baňa	rok 2024	1 650,- Eur
	Odberateľ stravy		19 000,- Eur
Zodpovednosť	Zodpovednosť MsÚ Nová Baňa – oddelenie správne		
Termín	trvale		

Priorita č. 2:

STAROSTLIVOSŤ O SOCIÁLNE ZNEVÝHODNENÉ SKUPINY OBČANOV MESTA

CIEĽ č. 1	Pomoc občanom mesta v hmotnej a sociálnej núdzi
Opatrenie:	Zabezpečiť pomoc na zmiernenie hmotnej a sociálnej núdze obyvateľom mesta Nová Baňa
Úlohy /popis východiska opatrenia/ charakteristika opatrenia	Zabezpečiť fyzickej osobe, ktorá sa ocitla v nepriaznivej životnej situácii pomoc (materiálnu, finančnú) v spolupráci s komisiou rozvoja, sociálnou a bytovou a správnym oddelením – agenda sociálnych vecí. Poskytovať jednorazové finančné dávky (jednorazovú dávku v hmotnej núdzi a jednorazovú dávku sociálnej pomoci) pre občanov v hmotnej núdzi a fyzickým osobám, ktoré sa s občanom v hmotnej núdzi spoločne posudzujú, najmä na úhradu mimoriadnych výdavkov v zmysle zákona č. 599/2003 Z.z. o pomoci v hmotnej núdzi.
Zdroje financovania	Rozpočet mesta Nová Baňa rok 2024 2 600,- Eur
Zodpovednosť	Zodpovednosť MsÚ Nová Baňa – oddelenie správne
Termín	trvale

CIEĽ č. 2	Pomoc občanom v náhlej núdzi
Opatrenie:	Okamžitá pomoc občanom v ich náhlej núdzi /pri živelnej pohrome alebo inej mimoriadnej udalosti/
Úlohy /popis východiska opatrenia/ charakteristika opatrenia	Zabezpečiť a poskytnúť nájomné za prenájom /budov, priestorov, objektov a bytov/ obyvateľom mesta, ktorí potrebujú nevyhnutnú okamžitú pomoc v ich náhlej núdzi, spôsobenej živelnou pohromou, požiarom, ekologickou alebo priemyselnou haváriou alebo inou podobnou udalosťou. Predmetná povinnosť vyplýva: - v zmysle § 3 ods. 4 zákona č. 369/1990Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov/obec je povinná poskytovať obyvateľom obce nevyhnutnú okamžitú pomoc v jeho náhlej núdzi spôsobenej živelnou pohromou, haváriou alebo inou podobnou udalosťou, najmä zabezpečiť im prístrešie, stravu alebo inú materiálnu pomoc, napr. poskytnutím nájomného za prenájom budov, priestorov, objektov a bytov/. - v zmysle § 2 a § 80 zákona č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní /živnostenský zákon/ v znení neskorších predpisov
Zdroje financovania	Rozpočet mesta Nová Baňa rok 2024 podľa rozsahu náhle vzniknutej škody
Zodpovednosť	Zodpovednosť MsÚ Nová Baňa – oddelenie správne
Termín	trvale

Priorita č. 3:

SOCIÁLNE SLUŽBY NA PODPORU RODINY S DEŤMI

CIEĽ č. 1	Vytvorenie podmienok na stretávanie sa rodín s deťmi		
Opatrenie:	Podporovať materské centrum pre rodiny a deti		
Úlohy /popis východiska opatrenia/ charakteristika opatrenia	V meste pôsobí materské centrum Gašparko, ktoré v roku 2022 zmenilo štatutárov. Zabezpečiť a podporiť činnosť materského centra prostredníctvom poskytnutia priestorov pre materské centrum, úhrady energií v priestoroch materského centra, poskytnutie dotácie na činnosť materského centra.		
Zdroje financovania	Rozpočet mesta Nová Baňa	rok 2024	3000,- Eur
Zodpovednosť	Zodpovednosť MsÚ Nová Baňa – oddelenie správne		
Termín	trvale		

Priorita č. 4:

PODPORA VZNIKU NOVÝCH SLUŽIEB - (SOCIÁLNYCH PODNIKOV, CHRÁNENÝCH DIELNÍ, CHRÁNENÉHO BÝVANIA, DENNÉHO STACIONÁRA)

CIEĽ č. 1	Doplniť štruktúru sociálnych zariadení a služieb pre ťažko zdravotne postihnutých občanov		
Opatrenie:	Podporiť vytváranie chránených dielní, chráneného bývania a denného stacionára pre zdravotne ťažko postihnutých občanov		
Úlohy /popis východiska opatrenia/ charakteristika opatrenia	Podporovať vytvorenie sociálneho komplexu pre zdravotne postihnutých občanov, ktorý im zabezpečí v maximálnej miere čo najplnohodnotnejší život, integráciu do spoločnosti, s možnosťou pracovného uplatnenia, osamostatnenia sa aj v oblasti bývania, zabezpečenia určitej finančnej sebestačnosti. Udržať dve novovytvorené chránené pracovné miesta.		
Zdroje financovania	- rozpočet mesta – spolufinancovanie podľa zmluvy - príspevok na úhradu prevádzkových nákladov chráneného pracoviska (ÚPSVaR) - regionálne operačné programy – projekty - sponzori - zákon č. 5/2004 Z.z. o službách v zamestnanosti		
Zodpovednosť	Zodpovednosť MsÚ Nová Baňa – oddelenie správne		
Termín	trvale		

CIEĽ č. 2	Udržať stabilný Sociálny podnik mesta Nová Baňa, s.r.o.
Opatrenie:	Podporiť udržanie novozaloženého Sociálneho podniku mesta Nová Baňa, s.r.o.
Úlohy /popis východiska opatrenia/ charakteristika opatrenia	Mesto Nová Baňa v roku 2022 založilo Sociálny podnik mesta Nová Baňa, s.r.o. V septembri 2022 získal sociálny podnik štatút registrovaného sociálneho podniku. Hlavným cieľom Sociálneho podniku je dosahovanie merateľného pozitívneho sociálneho vplyvu, a to najmä prostredníctvom podpory zamestnanosti a vytvárania nových pracovných miest. Na základe spolupráce s ÚPSVaR v Banskej Štiavnici Sociálny podnik uzatvorí každoročne zmluvu o vyrovnávací príspevok na refundáciu časti mzdových prostriedkov a odvodov.
Zdroje financovania	- vyrovnávací príspevok podľa zákona č. 112/2018 Z.z. o sociálnej ekonomike a sociálnych podnikoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ÚPSVaR)
Zodpovednosť	Zodpovednosť MsÚ Nová Baňa – oddelenie správne
Termín	trvale

Priorita č. 5:

ZLEPŠIŤ INFORMOVANOSŤ OBČANOV V SOCIÁLNEJ OBLASTI

CIEĽ č. 1	Pomoc občanom pri získavaní základných informácií v oblasti poskytovania sociálnych služieb				
Opatrenie:	Vytvorenie systému zabezpečenia informovanosti občana o sociálnych službách a s nimi súvisiacich ďalších službách				
Úlohy /popis východiska opatrenia/ charakteristika opatrenia	Zvýšiť úroveň informovanosti o sociálnych službách v meste a o aktivitách mesta v sociálnej oblasti: <ol style="list-style-type: none"> 1. Propagácia sociálnych služieb prostredníctvom internetu (webovej stránky mesta Nová Baňa) 2. Vydať sprievodcu zdravotnými a sociálnymi službami poskytovanými v meste Nová Baňa a v okolí. 				
Zdroje financovania	Rozpočet mesta Nová Baňa <table style="float: right; border: none;"> <tr> <td>rok 2024</td> <td>0,- Eur</td> </tr> <tr> <td>rok 2025</td> <td>1 000,- Eur</td> </tr> </table>	rok 2024	0,- Eur	rok 2025	1 000,- Eur
rok 2024	0,- Eur				
rok 2025	1 000,- Eur				
Zodpovednosť	Zodpovednosť MsÚ Nová Baňa – oddelenie správne				
Termín	trvale				

3.2 . ZÁVER A SPÔSOB VYHODNOCOVANIA PLNENIA KOMUNITNÉHO PLÁNU SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

Subjekt ktorý vykoná kontrolu	Periodicita kontroly	Spôsob vykonania kontroly
široká verejnosť	v priebehu platnosti KPSS 2024 - 2028	Zverejnenie KPSS na webovej stránke mesta, vytvorenie možnosti kontroly plnenia cieľov a priorít širokou verejnosťou pripomienkovaním e-mailom, osobne na MsÚ alebo písomne - poštou
Sociálna komisia pri MsZ v Novej Bani	do 60 pracovných dní od skončenia predchádzajúceho kalendárneho roka v priebehu platnosti KPSS	Spracovanie normatívnej správy o plnení KPSS podklady poskytnú sociálni pracovníci mesta
Mestské zastupiteľstvo	do 60 pracovných dní od skončenia predchádzajúceho kalendárneho roka v priebehu platnosti KPSS	Na rokovanie zastupiteľstva bude predložená informatívna správa o plnení KPSS

Záver z procesu komunitného plánovania sociálnych služieb

Cieľom komunitného plánovania sociálnych služieb nie je len samotný výstup v podobe strategického dokumentu, ktorý určuje víziu a smerovanie v oblasti rozvoja sociálnych služieb. Nemenej dôležitým sa stal samotný proces komunitného plánovania so zapojením kľúčových aktérov, vďaka ktorému bol vytvorený základ pre tvorbu partnerstiev zameraných na rozvoj sociálnych služieb, spoločné riešenie problémov a podporu rozvojového potenciálu komunity.

Najdôležitejšie prínosy z procesu komunitného plánovania sociálnych služieb na území mesta Nová Baňa boli premietnuté do samotného KPSS, a to nasledovne:

1. Holistický prístup pri riešení sociálnych problémov klientov – uvedomenie si potreby riešiť sociálne problémy občanov nielen rezortne, ale integrálny v nadväznosti na ďalšie oblasti života, ktoré však zásadným spôsobom ovplyvňujú potrebu sociálnych služieb, rozsah a dĺžku ich využívania – najmä bývanie, práca, zdravie, vzdelanie.

Do KPSS sa prirodzene premietli aj tieto oblasti v takej miere, v akej súvisia priamo s napĺňaním stanovených priorít.

2. Poznanie skutočných potrieb komunity – bez zmapovania cieľových skupín KPSS a pravidelného monitoringu ich potrieb nie je možné zabezpečiť adekvátne sociálne služby. Tento predpoklad sa opiera o hlavnú myšlienku komunitného plánovania: „*Skôr, ako o ľuďoch rozhodneš, porad sa s nimi.*“

Zmapovanie uvedených cieľových skupín a monitoring ich potrieb boli zaradené medzi aktivity KPSS.

3. Budovanie partnerstiev na miestnej úrovni – spolupráca v partnerstve je základným predpokladom komunitného plánovania a úspešnej realizácie KPSS.

Potreba sieťovať poskytovateľov sociálnych služieb pôsobiacich na území mesta a vytvárať stabilné partnerstvá s cieľom koncentrovať ľudský, materiálny a finančný potenciál, deliť sa o informácie a hľadať riešenia sociálnych problémov obyvateľov boli zadané ako dôležité priority KPSS.

4. Koordinácia implementácie KPSS – Samotná realizácia KPSS je dlhodobý a náročný proces, ktorý predpokladá participáciu všetkých partnerov, implementáciu konkrétnych aktivít, ich monitoring a vyhodnocovanie. Koordinácia celého procesu je jednou zo základných podmienok úspešnosti celého procesu.

5. Nastavenie jednotných pravidiel pri poskytovaní sociálnych služieb – V kontexte s prioritami v oblasti rozvoja sociálnych služieb a identifikovanými potrebami komunity vznikla potreba prehodnotiť existujúce služby poskytované samosprávou.

Nastavenie transparentných pravidiel poskytovania sociálnych služieb s ohľadom na početnosť potenciálnych klientov bolo zaradené medzi aktivity KPSS.

6. Zvýšenie zodpovednosti klienta a rodiny za riešenie svojej sociálnej situácie – v prípade bezplatne poskytovaných sociálnych služieb sa klient môže stať iba ich pasívnym poberateľom, bez záujmu zaktivizovať sa.

Pri nastavovaní pravidiel poskytovania sociálnych služieb zohľadniť adekvátne finančnú participáciu klienta, odstupňovať úroveň poskytovaných služieb tak, aby bol klient motivovaný pracovať na sebe a posúvať sa k sebestačnosti, v najväčšej možnej miere.

7. Dôležitosť podpory komunitného rozvoja – komunitný rozvoj bol identifikovaný ako dôležitá oblasť s priamym vplyvom na mobilizáciu potenciálu komunity a s tým spojenú schopnosť jednotlivcov a skupín riešiť svoje sociálne problémy svojpomocne.

Kvalita nového komunitného plánu sociálnych služieb na roky 2024 – 2028 spočíva najmä v spolupráci. Našou snahou v ďalšom období bude napĺňanie a zabezpečovanie cieľov a úloh, ktoré sme si v tomto Komunitnom pláne stanovili.

V Novej Bani, 13. decembra 2023

Mgr. MVDr. Branislav Jad'ud', PhD. MBA
primátor mesta

Príloha č.1

1. Zariadenia sociálnych služieb zriadené BBSK v okrese Žarnovica

Názov zariadenia a adresa zariadenia	Druh a kapacita zariadenia	Cieľová skupina
Domov sociálnych služieb "HRABINY" Rekreačná 6393/60 968 01 Nová Baňa pobočka: Denné centrum Banícke námestie 2 968 01 Nová Baňa	<p>domov sociálnych služieb ambulantná forma – 17 miest pobytová týždenná forma – 24 miest pobytová ročná forma – 38 miest</p> <p>rehabilitačné stredisko ambulantná forma – 7 miest</p> <p>zariadenie podporovaného bývania pobytová ročná forma - 4 miesta</p> <p>špecializované zariadenie ambulantná forma – 3 miesta pobytová týždenná forma – 3 miesta pobytová ročná forma – 32 miest</p>	<p>deti a mládež s mentálnym alebo kombinovaným postihnutím vo veku od 3 do 35 rokov (AF, TP, CP) v budove Rekreačná 393/1 a dospelým do dovŕšenia dôchodkového veku s rovnakým postihnutím (AF) v budove Banícke námestie 2, deti, mládež a dospelí s mentálnym alebo kombinovaným postihnutím vo veku od 3 do dovŕšenia dôchodkového veku (AF, CP), občania od 16 rokov do dovŕšenia dôchodkového veku odkázaní na dohľad, pod ktorým sú schopní viesť samostatný život</p> <p>deti a mládež s pervazívnou vývinovou poruchou (autizmus) vo veku od 3 do 35 rokov (AF, TP, CP)</p>

1. Zariadenia sociálnych služieb zriadené neverejnými poskytovateľmi sociálnych služieb v okrese Žarnovica

Názov zriaďovateľa a adresa	Názov zariadenia a adresa zariadenia	Druh a kapacita zariadenia	Cieľová skupina
Samaritánka n.o. Partizánska 242/20 966 81 Žarnovica	Samaritánka Partizánska 1410/20A a 242/20 966 81 Žarnovica	Ul. Partizánska č. 1410 / 20A: zariadenie opatrovateľskej služby – 6 miest Ul. Partizánska č. 242 / 20: špecializované zariadenie – 6 miest zariadenie pre seniorov – 15 miest denný stacionár – 5 miest	seniori a občania so zdravotným postihnutím a občania s Alzheimerovou chorobou a demenciou rôzneho typu etiológie
Domov n.o. 966 74 Veľké Pole 5	Domov 966 74 Veľké Pole 5 a 261	Veľké Pole 4: domov sociálnych služieb - 5 miest Veľké Pole 5: domov sociálnych služieb - 12 miest Veľké Pole 6: domov sociálnych služieb - 18 miest Veľké Pole 7: domov sociálnych služieb - 4 miesta Veľké Pole 8: domov sociálnych služieb - 13 miest Veľké Pole 9: domov sociálnych služieb - 7 miest Veľké Pole 261: zariadenie podporovaného bývania - 24 miest	občania so zdravotným postihnutím
Bonitas n.o. Májová 1200/15 968 01 Nová Baňa	Domov sociálnych služieb a domov dôchodcov OÁZA Tekovská Breznica 730, 966 52	zariadenie pre seniorov – 64 miest	seniori a občania so zdravotným postihnutím
DOMINIK n. o. 966 41 Veľká Lehota 431	DOMINIK Veľká Lehota 431 a 440, 966 41	Veľká Lehota 440: zariadenie pre seniorov – 12 miest špecializované zariadenie – 18 miest Veľká Lehota 431: domov sociálnych služieb – 10 miest	seniori a občania so zdravotným postihnutím, v špecializovanom zariadení so zameraním na Alzheimerovu chorobu a demencie rôzneho typu etiológie

Názov zriaďovateľa a adresa	Názov zariadenia a adresa zariadenia	Druh a kapacita zariadenia	Cieľová skupina
eMKLub Dolná 48/19 967 01 Kremnica	Domov na pol ceste „Rázcestie“ 966 42 Malá Lehota 12	domov na pol ceste – 8 miest	dievčatá po skončení starostlivosti v detskom domove
eMKLub Dolná 48/19 967 01 Kremnica	Útulok pre dievčatá 966 42 Malá Lehota 10	útulok – 7 miest	občania bez prístrešia (ženy)
		zariadenie pre seniorov – 29 miest	

2. Zariadenia sociálnych služieb zriadené mestom alebo obcou v okrese Žarnovica

Názov zriaďovateľa a adresa	Názov zariadenia a adresa zariadenia	Druh a kapacita zariadenia	Cieľová skupina
Obec Hodruša – Hámre 966 61 Hodruša – Hámre 185	Domov dôchodcov a domov sociálnych služieb SOCIETA 966 61 Hodruša - Hámre 283	zariadenie pre seniorov - 22 miest	seniori a občania s poruchami pohybového a podporného aparátu a občania s duševnými poruchami
Mesto Nová Baňa	ZPS ÚSMEV, Moyzesova 10, 968 01 Nová Baňa	zariadenie pre seniorov – 20 miest	seniori a občania, ktorí dovŕšili dôchodkový vek a sú odkázaní na pomoc inej fyzickej osoby a zdravotne postihnutým občanom s duševnými poruchami, telesným postihnutím s poruchami pohybového a podporného aparátu a s kombinovaným postihnutím.

3. Podporné služby s ambulatnou formou a terénne služby poskytované neverejnými poskytovateľmi so sídlom v okrese Žarnovica

Názov poskytovateľa	Druh sociálnej služby	Cieľová skupina
DOMINIK, n.o. 966 41 Veľká Lehota 431	Opatrovateľská služba (územie obce Veľká Lehota)	občania so zdravotným postihnutím

4. Podporné služby s ambulantnou formou a terénne služby poskytované na území mesta Nová Baňa

Druh sociálnej služby	Cieľová skupina	Počet opatrovaných
Opatrovateľská služba	seniori a občania so zdravotným postihnutím	30

5. Podporné služby s ambulantnou formou a terénne služby poskytované obcami a mestami v okrese Žarnovica

Názov poskytovateľa	Druh sociálnej služby	Cieľová skupina
Mesto Žarnovica	Opatrovateľská služba	občania so zdravotným postihnutím
Mesto Žarnovica	Požičiavanie pomôcok	občania so zdravotným postihnutím
Mesto Žarnovica	Prepravná služba	občania so zdravotným postihnutím
Mesto Žarnovica	Denné centrum „Žarnov“ Ul. Slobody 5 96681 Žarnovica	seniori a občania so zdravotným postihnutím
Mesto Žarnovica	Terénna sociálna služba krízovej intervencie	občania s ťažkým zdravotným postihnutím alebo nepriaznivým zdravotným stavom, občania v krízovej sociálnej situácii
Mesto Nová Baňa	Opatrovateľská služba	občania so zdravotným postihnutím
Obec Hronský Beňadik	Opatrovateľská služba	občania so zdravotným postihnutím
Obec Orovnica	Opatrovateľská služba	občania so zdravotným postihnutím
Obec Veľké Pole	Opatrovateľská služba	občania so zdravotným postihnutím
Obec Brehy	Opatrovateľská služba (územie Banskobystrického kraja)	občania so zdravotným postihnutím